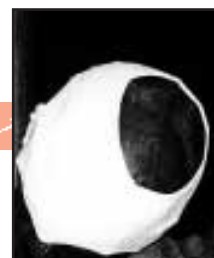

Nieuws uit psycholand

p. 5

**KU Leuven huldigt
eredoctores**

p. 6

Victoria bezet

p. 11

ONTSLAGNEMENDE SORAKKERS BELEGGEN VOLKSVERGADERING**Zonder jullie staan we nergens**

Sinds vorige week maakt de Sociale Raad (Sora) van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) een crisis door. De direkte aanleiding daartoe was de motie van wantrouwen die de vrijdag tevoren op de Algemene Vergadering van Sora was ingediend tegen de studenten-medebeheerders van Leuca. De kloof tussen de kringvertegenwoordigers, waarvan een krappe meerderheid de motie steunde, en de medebeheerders, die uit onmin daarmee massaal hun ontslag aanboden, lijkt groter dan ooit. Sora is dringend aan herbronning toe. Om daartoe een aanzet te geven, organiseren de ontslagnemende studentenvertegenwoordigers donderdag een volksvergadering.

Wie er de annalen van Loko op naslaat, merkt al snel dat het een oud zeer is. Hoe kan men de studentengemeenschap in haar geheel representeren en toch met een inhoudelijk konsekvent standpunt naar buiten treden? Recente discussies zoals die over de kwestie Lamine bleken daar nogmaals een uiting van. Heel wat kringen onthielden zich immers van een standpunt dienaangaande, zodat men niet verder kwam dan een *agreement to disagree*. Ergo: Sora nam zich voor om in de toekomst geen standpun-

ten meer in te nemen over (partij-)politieke aangelegenheden. De gebeurtenissen van de afgelopen week boden de gelegenheid om de diagnose scherper te stellen. Ook in strikt studentverbonden materies weten de studentenvertegenwoordigers, die hun mandaat uitvoeren krachtens een getrappt systeem van representatieve democratie, zich immers niet altijd gesteund door hun achterban.

Loko is de organisatie die alle Leuvense studenten verenigt en hun belangen behartigt. Blijvende inspiratiebron daarbij is de

demokratisering van het onderwijs en van de maatschappij. De vier raden die Loko telt — Kringraad, Kultuurraad, Sociale Raad en Sportraad — werken op basis van kringvertegenwoordigers. Dit houdt in dat op de Algemene Vergadering (AV) van de respectievelijke raden slechts de afgevaardigden van de Leuvense studentenkringen stemrecht hebben. Zij zijn het dus die de studentenvertegenwoordigers voor de beleids- en beheersorganen van de universiteit verkiezen. Deze verkozenen engageren zich vervolgens om de standpunten van hun AV te verdedigen in de organen waarvoor ze zijn aangesteld en om verantwoording af te leggen ten overstaan van diezelfde AV. Maar terwijl de medebeheerders en beleidsafgevaardigden zich dagelijks inzetten voor de uitoefening van hun mandaat, komen de AV's slechts een keer om de twee weken samen. De dagelijkse werking van de raden berust dan ook op de gratuite inzet van de verkozenen,

die dikwijls nog weinig contact hebben met hun brede achterban. Van hen wordt verwacht dat ze enerzijds kort op de bal spelen, maar anderzijds wel handelen binnen de krijtlijnen die door de AV worden uitgetekend.

STRUKTUREEL

Dat deze werkwijze voor strubbelingen kan zorgen, illustreren de huidige Soraperikelen (zie artikel p. 3). Aangezien de studenten grote reserves hadden bij de beleidsprioriteiten van de Raad van Beheer (RvB) van Leuca (zie Veto 15) bereikte men op de Sora-AV van 8 december een consensus over de eisen die de studentendelegatie op de Stuurgroep Alma en de RvB van Leuca zou voorleggen. Om dit eisenpakket kracht bij te zetten, werd op het Buro van 3 januari een actieplan ontwikkeld, dat bestond in de verkoop van koekoeshotels tegen spotprijzen en enkele ludieke acties.

Op de AV van 26 januari bleek een aantal kringen zich echter niet te kunnen vinden in de wijze waarop de Alma-fractie deze strijdpunten verdedigde in de bevoegde organen. Daarom diende VTK een motie van wantrouwen in, die gesteund werd door een krappe meerderheid van de kringvertegenwoordigers. De Alma-fractie werd uit haar functie ontheven. Heel wat studentenvertegenwoordigers uit de beheersorganen reageerden verontwaardigd. Ze konden zich niet vinden in de argumentatie en de werkwijze van VTK en boden, op een na, allen hun ontslag aan. Sora ligt lam, de kloof tussen kringen en medebeheerders is groter dan ooit.

FUNDAMENTEEL

Een aantal ontslagnemende medebeheerders wil de huidige crisis aangrijpen om een fundamenteel debat tot stand te brengen over de doelstellingen en de organisatie van de studentenbeweging. Daarom nodigen zij alle geïnteresseerden op donderdag 8 februari uit op een volksvergadering. Bij die gelegenheid zullen kritische vraagtekens geplaatst worden bij het demokratiseringstreven van de studentenbeweging in de huidige kontekst, bij de middelen die daartoe ter beschikking staan en bij de samenwerking tussen student en maatschappij. Een dergelijke herbronning kan natuurlijk slechts succesvol zijn wanneer ook de eigen structuren aan zelfreflectie -en kritiek onderworpen worden. Daarom opteerde men ervoor om de volksraadpleging buiten de bestaande structuren om te organiseren. Bedoeling is niet om de kringvertegenwoordigers buiten spel te zetten, wel om alle studenten — ook diegenen die langs de gebruikelijke organen geen gehoor vinden — bij het debat te betrekken. Allen daarheen!

Pieter d'Hoine
Joost De Wyngaert

De volksvergadering vindt plaats op donderdag 8 februari om 20.00u. in het Maria Theresia-college. Alle geïnteresseerden zijn welkom.

(foto Sam Algoet)

De KU Leuven vierde vorige week weer zichzelf. Met de nodige pracht en praal en luister werd een horde eredoctores van de gepaste lof voorzien. Ook de banden met de Université Catholique de Louvain werden uitbundig aangehaald. Onze verslaggever was ter plaatse, uw reporters kregen alle gelukkigen te pakken. U leest er alles over deze en volgende week in uw eigenste lijfblad. Viva Veto!

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Capequai Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon: 015/230 10 90 • Fax: 015/230 10 49 • E-mail: groep-t@groep-t.be

Ekstreem-rechts (1)

Geachte Leuvenaars,

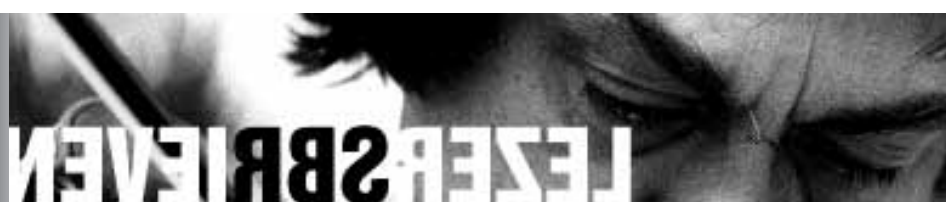
Met deze ongewone aanhef begin ik dit schrijven omdat we jullie als een integraal deel van de samenleving in onze stad beschouwen. Reeds meer dan twintig jaar woon ik in Leuven. Steeds in het verleden stonden de studenten aan de kant van de Leuvenaars om samen sociaal onrecht te bevechten, in samenwerking met de vakbonden om onrecht aan te klagen. Dat was de sterkte van eenheid! Zo hebben we ook jaren een sociaal beleid in Leuven in stand kunnen houden. Zodoende konden bewuste studenten van ver buiten Leuven zich in onze stad ook thuisvoelen. Door de jaren is er een goede verstandhouding met de bevolking van alle strekkingen gegroeid. Nu heerst bij ons een gevoel alleen te staan, waar we vroeger samen sterk stonden.

Is het blok er dan in gelukt om verdeeldheid te zaaien? Op de Oude Markt zijn verschillende groepen van onze samenleving niet langer welkom. Het kulturele leven, horeka, en kafees richten zich naar de studenten. We voelden ons één met jullie. Vorige week hebben de kringen beslist om niet langer politieke standpunten in te nemen. Ook niet tegen ekstreem-rechts. Weten jullie wat het betekent als minderheidsgroepen aan hun lot gelaten worden overgelaten? Een lange sociaal-historische traditie word in de ijskast gestopt; ieder veegt voor zijn eigen deur. Hebben de kringen een goed besef van de betekenis en de draagwijdte van hun stelling? Is het zo aanvaardbaar dat het blok in jullie beheerraad zetelt, mede bepaalt over bijvoorbeeld de prijzen van de Alma's?

De samenwerking tussen de unief met Velo bijvoorbeeld, daar werken heel wat laag geschoolde en zwakke sociale jongeren, die voor een appel en ei jullie fiets in elkaar steken, een samenwerking met het ACW-Leuven. Als het blok zo aanvaard wordt, dan stel ik mij terecht de vraag: wat hebben jullie, die later het beleid en dus onze toekomst moeten bepalen, geleerd op school, welke les is jullie bijgebleven of bijgebracht uit de Tweede Wereldoorlog? Wat is jullie bijgebleven van de kloof van arm en rijk, Noord en Zuid? Hoeveel ministers heeft Leuven voortgebracht? Gaan jullie onze verzuchtingen op een menswaardig bestaan nog behartigen of gaan we naar een maatschappij waar het ieder voor zich is en mensen gewoon uit de boot laten vallen?

Ik beweer zeker niet dat jullie er schuld in hebben, het is een onderdeel geworden van onze samenleving, maar waar stop het? Zal er pas een halt geroepen worden als het onrecht al geschied is? Daarom vraag ik: overweeg eens of dit een wereld is die jullie voor de toekomst wensen? Dat elke mens op een eigen eilandje leeft, er een kloof is en blijft bestaan tussen mensen die de mogelijkheid kregen te kunnen studeren en een arbeider, het gewone werkvolk die jullie wetenschap nodig heeft om ook een deel van deze welvaart te kunnen verwerven? Of is het elk voor zich, "Après moi le déluge", zoals iemand het eens uitdrukte?

Chiguero Manuel, een Leuenaar

Ekstreem-rechts (2)

Een reactie op het redactioneel en de katern omtrent afficheproblematiek van Veto 16. Hoe erg ik het persoonlijk ook vind dat een prof van de KU Leuven zich engageert op een Vlaams Blok-lijst, ik kan niet voorbij aan het feit dat Sociale Raad de discussie van in het begin gefokust heeft op één persoon, Luc Lamine. Wanneer ik dan in het redactioneel lees dat Sora een discussie over de verrechtsing van de maatschappij wou aanzwengelen, wat uiteraard een maatschappelijk en geen partijpolitiek thema zou zijn, vind ik dat het opzet mislukt is. De woorden "Vlaams", "Blok", "Luc" en "Lamine" in willekeurige volgorde, daar ging de discussie in eerste instantie over. Ik meen me ook te herinneren dat er toen al gezegd werd dat er problemen waren met de statuten van bepaalde kringen en dat we wél een standpunt zouden kunnen innemen wanneer het nivo van de discussie werd verhoogd naar de meer algemene tendens van verrechtsing in de maatschappij. Uiteindelijk is zo'n discussie er nooit geweest.

Het enige dat er dan overblijft, zijn de individuele opinies van de studentenvertegenwoordigers, los van hun kringstandpunten. Die kan men echter nooit als representatief beschouwen voor de hele studentenpopulatie. Tussen de studenten zijn er immers ook velen die voor het Vlaams Blok hebben gestemd, dat kan statistisch gezien niet anders. Over de verrechtsende trend zou men kunnen discussiëren, niet over het specifieke stemgedrag. Als Sora écht een standpunt wil innemen over het Vlaams Blok, dan moet dat via een ander kanaal gebeuren dan via de kringen. Een referendum voor alle studenten bijvoorbeeld (al zou dat hoogstwaarschijnlijk geen al te grote opkomst kennen). Wat er dit jaar is gebeurd, was naar mijn mening behoorlijk amateuristisch. Stel dat je Luc Lamine nu openlijk veroordeelt omwille van het feit dat hij op een lijst stond, dan ga je toch voorbij aan maatschappelijke tendenzen? Dat is toch puur op de man spelen? Dan kan je even goed Mieke Vogels aanpakken over haar Volvoreklame, Frank Vandembroucke over zijn verbrand geld, Leo Del-

croix over zijn villa... misschien een beetje ridikuul gesteld, maar punt blijft dat het einde dan zoek is.

Om in een redactioneel dan ook meteen maar het failliet van de studentenbeweging aan te kondigen — zij het met een vraagteken — is toch een beetje overdreven. Okee, studenten komen alleen op straat als het gaat over verhoogde inschrijvingsgelden voor VAO's, gebrek aan fuifzalen of semestereksamen omdat dat allemaal dicht bij ons bed is, maar bij velen is toch nog een politiek-maatschappelijk engagement aanwezig. Het is niet omdat het statutair niet kan in bepaalde kringen, dat er geen (andere) studentenbewegingen meer bestaan.

In het algemeen vind ik dat Veto de neiging heeft om afgesloten discussies weer aan te zwengelen omdat er toevallig enkele mensen in de redactie zitten die niet tevreden zijn met door de kringen en co ingenomen standpunten en die per se hun persoonlijke mening willen doordrukken. Luc Lamine is zo een geval. Mijn afkeer voor de persoon Lamine is groot, maar wat baat het om op één geval te blijven doordrammen terwijl er intussen interessantere discussies mogelijk zijn? Hetzelfde met de affiche'problematiek': de mening van drie man en een paardenkop weegt blijkbaar zwaar genoeg door voor Veto om weken en maanden na het einde van de discussie een heel katern te wijden aan dit fenomeen en intussen zelf op het Internet naar blote mannen en vrouwen te gaan zoeken om eigen affiches te maken. Als statement, okee, maar van wie, van wat? De kringen hebben beslist om iedereen maar te laten doen wat ze willen. Als Loko het democratisch principe hoog in het vaandel wil houden, dan houdt men zich aan deze beslissing. Persoonlijke meningen doen eigenlijk niet ter zake. Verder heb ik niets dan bewondering voor het engagement van de Sorakkers en Loko'ers, zolang het maar niet uitmondt in passionele naïviteit.

Joachim Lyssens, derde licentie psychologie

Sociale Raad (1)

Loko zit in een crisis. Kringen zijn hoe langer hoe minder geïnteresseerd in thema's zoals onderwijs, medebeheer in de sociale sector, democratisering... kortom, de traditionele Loko-thema's. Hun groeiende desinteresse blijkt vooral uit de dalende aanwezigheid van deze kringen in de verschillende geledingen van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). Hierdoor komt natuurlijk ook de slagkracht van Loko in het gedrang. Bij Sora (ik kan niet voor de andere geledingen spreken maar ik vermoed dat het daar ook zo is) is er echter niet alleen een groeiende desinteresse bij de afwezige kringen, maar duidelijk ook bij de aanwezige kringen. De discussies op de algemene vergaderingen worden meestal gevoerd door enkele 'liefhebbers' die meestal geen kring vertegenwoordigen, maar die wel uit interesse met de problematiek bezig zijn. Daartegenover staan dan de minder geïnteresseerde kringvertegenwoordigers die de discussie meestal niet aangaan, maar op het einde wel de stemuitslag bepalen. Het is al langer geweten dat kringverkiezingen niet langer bepaald worden door programma's maar door hamburgers en blikjes bier. De student ziet kringen hoe langer hoe meer als organisator van evenementen en fuiven, maar hij is er zich niet meer van bewust dat diezelfde kring hen hoeft te

vertegenwoordigen in permanente onderwijscommissies (POK's), fakulteitsraad, via Loko in de Akademische Raad, of in de Raden van Beheer van Leuca (Alma), Acco, Velo... Hierdoor hebben de kringen duidelijk hun prioriteiten naar het ludieke verschoven en zijn ze duidelijk minder geëngageerd in het vertegenwoordigende. Dat dit vroeg of laat tot problemen zou leiden was eigenlijk onvermijdelijk.

Ik steun het massale ontslag van alle medebeheerders door zelf ook ontslag te nemen om de discussie over een interne herbronning van Loko aan te wakkeren. We hadden natuurlijk ook in functie kunnen blijven, maar dat had de interne problemen zeker niet opgelost, integendeel zelfs. In dat opzicht was voor mij het ontslag van de Almafractie slechts een zoveelste signaal dat er structureel iets fout liep. Ik hoop dat ons ontslag niet tevergeefs is geweest maar dat er een echte herbronning komt, want die is er nu meer dan ooit nodig.

Hamid Douibi, ex-beheerder Velo, kringvertegenwoordiger Musicologica

vervolg op p. 13

KRINGLOOPCENTRUM SPIT

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

VOOR ELKE SMAAK, ELK INTERIEUR

ALLES WAT JE KOT NODIG HEEFT !!!

Vanaf voorjaar 2001 verhuist SPIT:
Yzerenmoenstraat 10-12
3001 Heverlee

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

Huidig adres: DIESTSESTEENWEG 104
3010 Kessel-Lo
Openingsuren:
Di-Vrij van 10.00 tot 18.00uur
Za van 10.00 tot 17.00uur (Ma gesloten)

Sociale Raad ten einde raad?

Sinds maandag 29 januari ligt Sociale Raad (Sora) lam. De aanleiding hiervoor was het gedwongen ontslag van de Alma-fractie op de Algemene Vergadering (AV) de vrijdag voordien. Uit onvrede legden alle Sora-medewerkers die een medebeheersfunctie uitoefenden, op één na, hun mandaat neer.

Op de AV van vrijdag 26 januari werd van de Alma-fractie verwacht dat zij documenten zouden voorleggen, waarin zij hun doelstellingen en realisaties tot dan toe verder toelichtten. Ondanks het feit dat deze nota's, *Wat willen we van Leuca?* en *Realisaties Alma-fractie van Sora sept '00 - jan '01*, aan het begin van de vergadering werden afgeleverd, diende de Sora-fractie van de Vlaams Technische Kring (VTK) alsnog een motie van wantrouwen tegen de Alma-fractie in. In deze motie werd de her-

Achteraf adviseerden beide kringen hun Sora-vertegenwoordigers om de motie te ondersteunen.

De vertegenwoordigster van het VRG werd door haar preses zelfs "opgedragen om de motie te steunen", ondanks het feit dat zij zelf vond dat "de leden van de Alma-fractie goed functioneerden". Op de AV weliswaar, over de Raad van Beheer (RvB) van Leuca durfde zij zich niet uit te spreken, gezien zij hier zelf niet in zetelde. Een dergelijk voorbehoud maakte de VRG-preses niet. Zijn oordeel was, zoals hij zelf zegt, "volledig gebaseerd op het standpunt van VTK". De VRG-preses kon zich

gemeenschappelijk standpunt te komen. Dit standpunt werd dan verdedigd op de Leuca-vergaderingen. Waarom klaagt VTK in haar motie aan dat zij niet "de juiste informatie toegespeeld" krijgt, als de Alma-fractie hun net van alle informatie voorzag? Was er dan misschien een overdaad aan informatie?

Wel geven de leden van de Alma-fractie toe dat zij die punten dan categoriek en principieel verdedigden op de RvB van Leuca. En dit leverde niet alleen met de kringen een probleem op, maar ook binnen de Alma-fractie zelf. VTK stelt in haar motie dat "de Alma-fractie te categoriek is, en dat daardoor er te weinig ruimte voor kompromis mogelijk is". Dit was ook de reden waarom Roeland Smets, die als Sora-waarnemer in de RvB van Leuca zetelde, op 17 januari ontslag had genomen.

Ook hij was van mening dat er bij de drie leden van de Alma-fractie te weinig bereidheid was om compromissen te sluiten. Bovendien was hij ook "niet akkoord met de manier waarop de Alma-fractie op de vergaderingen van de RvB van Leuca aanwezig was. Hij had de indruk "alleen te staan tegenover de Alma-fractie". Dit ontslag was volgens Vincent Dierickx het "ultieme signaal dat erop wees dat de visie van de Alma-fractie niet beantwoordde aan de visie van de kringen".

ONDERHANDELINGEN

Zowel Dirk Van Gerven, de voorzitter van Leuca, als Jan De Vuyst, de directeur studentenvoorzieningen, spreken tegen dat de Alma-fractie de capaciteiten niet bezat om onderhandelingen te voeren op de RvB van Leuca. Van Gerven stelt dat "meningsverschillen wel eens de aanleiding geven tot scherpe uitspraken, maar dat een discussie dit nu eenmaal

met zich meebrengt." Beide Leuca-raadsleden hadden een positief zicht op de samenwerking in de toekomst en vonden dat tijdens de jongste vergaderingen de opvattingen naar elkaar toe begonnen te groeien. De Vuyst vermeldde zelfs dat er op de dag van de breuk "nog een konstruktieve vergadering had plaatsgehad met de mensen van de Alma-fractie." Van Gerven is van mening dat "het probleem van Sora anders, meer intern, is gesitueerd".

Het aanvoelen van persoonlijke vetes, door Bart Verleye van VTK verduidelijkt als de manier waarop er regelmatig gediscussieerd werd over het beleid van Leucadirecteur Toon Martens tijdens verschillende AV's in de afgelopen maanden, is volgens Van Gerven en De Vuyst op een misverstand gestoeld. Zo stelt De Vuyst dat "meningsverschillen (tussen de heer Martens en de leden van de Alma-fractie, pdh/jdw) niet gepersonaliseerd mogen worden." Deze uitdrukking lijkt een ongelukkige formulering te zijn van het feit dat de VTK-fractie vond dat de leden van de Alma-fractie er een meer ekstreme positie op na hielden dan de kringen, en vanuit die hoedanigheid

minder rekening hielden met de kringen.

Het lijkt dus dat de argumenten van de motie eerder als middel fungeerden, dan als doel. Bart Verleye (Sora-fractie VTK) zegt dat het "misschien een verkeerde beslissing was om het direkt zo te doen, maar ik sta wel nog steeds achter de beslissing". De VTK-preses blijft ook achter deze motie staan, "omdat er iets mis is binnen Sora". Het feit dat de Sora-medewerkers hun mandaten hebben neergelegd, geeft volgens hem "hetzelfde signaal". Hij is blij "dat VTK de aanzet tot de verandering is geweest." Sven Van Loo (Sora-fractie Politika) deelt deze mening niet. Hij kon weliswaar niet aanwezig zijn op de bewuste AV van 26 januari, maar hij stelt "van in het begin al tegen de motie van wantrouwen" geweest te zijn. Dus binnen eenzelfde kring schaarde men zich niet eenzijdig achter de motie. Bovendien vindt hij dat er "te weinig rekening is gehouden met de documenten die de Alma-fractie op de AV heeft voorgelegd". Wel stelt hij dat Sora "te ver is gegaan door vrijwel kollektief ontslag te nemen". Davy Mellemans (gewezen medewerker Acco-fractie) vraagt zich af waarom de Alma-fractie nu eigenlijk deze documenten moest voorleggen. Het feit dat de motie bij stemming werd aanvaard, was voor Mellemans trouwens de direkte aanleiding om als eerste uit solidariteit zijn mandaat neer te leggen. Hij wil immers zelf "niet het voorwerp van zo'n evaluatie worden".

HERBRONNING

Ook wat betreft de volksvergadering zijn de meningen verdeeld. Vincent Dierickx vindt het "logisch dat men de basis wil raadplegen, maar vindt dat het nu eerder een manoeuvre rond de kringen heen lijkt". Volgens hem zijn het "de kringen die hierover moeten beslissen". Peter Geerts (kringcoördinator Politika) treedt hem hierin bij. Ook hij is van mening dat het "initiatief bij de kringen, en niet bij Sora ligt". Sven Van Loo (Sora-fractie Politika) daarentegen beschouwt het "initiatief tot herbronning als positief" en hoopt "dat de volksvergadering een succes wordt". Ook Davy Mellemans (Acco-fractie) acht "een herbronning van de studentenbeweging noodzakelijk".

Of de motie nu goed te keuren valt of niet, is een kwestie van opinie. Feit is wel dat zowel de motie als het vrijwel volledige ontslag van Sora duidelijke signalen zijn dat er iets fundamenteel scheef loopt binnen Sora. De diskrepantie tussen de Sora-fracties van de kringen en de Sora-medewerkers is groot, zeer groot. Of de kloof tussen de gewezen Sora-medewerkers en hun achterban, de Leuvense studenten, er is, zal donderdag op de algemene volksvergadering blijken. Het probleem voor deze volksvergadering is wel

dat op het Koördinatiecomité (Koko), de voorbereidende vergadering van de Open Algemene Vergadering (OAV) van Loko, van donderdag 1 februari, met uitzondering van Jorn Peeters, voorzitter van Sora, niemand steun verleende aan de volksvergadering. De reden hiervoor is dat de discussie via de geëigende organen van Loko, namelijk de OAV moet verlopen.

Joost De Wyngaert
Pieter d'Hoine

terugvinden in de argumenten die het VTK hierin verwoordde, en heeft dan nog eens zijn oor te luister gelegd binnen de Leuvense Overkoepelende Kring-organisatie (Loko). Ook de kringcoördinator van Politika kon zich terugvinden in de standpunten van VTK, en adviseerde, na overleg met andere Politika-vertegenwoordigers, om in te stemmen met de motie die het die avond zou indienen.

De motie zelf bouwde haar argumentatie op rond twee fundamentele kritieken op de Alma-fractie. Ten eerste was er sprake van desinformatie. VTK was van mening dat er fundamentele tegenstellingen bestaan binnen de Alma-fractie, zodat de kring-vertegenwoordigers niet meer wisten op wat of wie zij zich moeten baseren om een oordeel te vormen. Het tweede punt was het feit dat VTK de Alma-fractie niet in staat achtte, bij gebrek aan capaciteiten, om onderhandelingen te voeren in de RvB van Leuca. Bij de VTK-fractie leefde het gevoel dat de Alma-fractie eerder persoonlijke vetes wilde uitvechten op de RvB van Leuca.

De these van desinformatie staat haaks tegenover de hoeveelheid aan informatie die de Alma-fractie op elke AV van dit academiejaar heeft verstrekt. Zo was er op 10 november 2000 de nota *Realisatie van de doelstellingen - Leuca* en, zoals eerder vermeld, de beide nota's op de AV van 26 januari 2001. Daarnaast werd op zowat elke AV de stuurgroep van de Alma toegelicht door de Alma-fractie en de standpunten die ingenomen dienden te worden uitgebreid bediscussieerd door de aanwezige kringvertegenwoordigers en medewerkers. Uit de verslagen van de AV's valt

eerder op te maken dat de Alma-fractie de vergadering juist zeer degelijk informeerde en een democratische beslissing-structuur voorstond. Natuurlijk waren er soms ook verschil-

lende visies aangaande eenzelfde probleem. Dat is logisch wanneer een fractie is opgebouwd uit drie individuele leden. Davy Mellemans, die voor zijn ontslag uit solidariteit met de leden van de Alma-fractie in de Acco-fractie zetelde, stelt "dat meningsverschillen binnen een fractie perfect mogelijk zijn". Deze verschillende visies werden, volgens de leden van de Alma-fractie, op een AV voorgelegd om, samen met de andere Sora-leden, in overleg tot een eenduidig en

"Een herbronning van de studentenbeweging is noodzakelijk"

verkiezing van de Alma-fractie gevraagd. Een geheime stemming in twee stemrondes leidde tot het ontslag van de drie leden van de Alma-fractie. Hierop legden enkele Sora-leden hun mandaat neer, verlieten verschillende mensen de vergadering en besliste de voorzitter de vergadering op te schorten.

De maandag erop, 29 januari, was er een Buro ter evaluatie van de AV van 26 januari. De pijnpunten op de agenda waren het feit dat VTK op voorhand contact had opgenomen met het Vlaams Rechtsgenootschap (VRG) en Politika om na te gaan of zij met hun motie niet alleen zouden staan, en het probleem dat er al langer een diskrepantie bestaat tussen de kringvertegenwoordigers en de medewerkers binnen Sora. Hier besloten de Sora-medewerkers, op één na, hun mandaten neer te leggen. De noodzaak tot een herbronning wierp zich op. Deze herbronning zal haar kernmoment beleven, nu donderdag 8 februari, op de algemene volksvergadering in het Maria Teresiacollege (zie voorpagina).

MOTIE

De eerste vraag die zich aandient, is waarom er nu precies geopteerd is om een motie van wantrouwen in te dienen. Dit is immers een weinig gebruikt middel binnen Sora. Op deze vraag konden noch de preses van VTK, noch de leden van de VTK-fractie binnen Sora een afdoend antwoord geven. De VTK-preses uitte wel "het volste vertrouwen te hebben in zijn Sora-fractie, vocor wie het het enige mogelijke middel leek". Wat wel vaststaat is dat het VTK op voorhand contact heeft opgenomen met het VRG en Politika, om te polsen of zij niet de enigen waren die deze mening over de Alma-fractie waren toegeedaan. Zoals Vincent Dierickx (VTK-preses) dit toelicht, was de bedoeling om alzo "niet nodeloos een rel te creëren". Alhoewel de VTK-leden ontkennen dat zij steun zochten, stelt Sven Van Loo, kring-medewerker van Politika, dat "Gerlof Deridder van VTK is komen vissen naar steun".

Een kolfje naar de hand van Louis Michel

The Belgische regering heeft eind oktober 2000 groen licht gegeven voor de bouw van een munitiefabriek in Turkije. Er zijn echter geen garanties dat de nieuwe munitie daar niet zal gebruikt worden voor schendingen van de mensenrechten. Evenmin zijn er waarborgen dat de munitie niet uitgevoerd zal worden naar landen die in een oorlog zijn verwickeld. Pax Christi is bijzonder verontrust over deze nieuwe wapendeal en stelt een e-mailactie voor, gericht aan het adres van de Belgische regering.

In het voorjaar van 2000 keurde de Duitse regering een licentie goed voor het bedrijf Fritz Werner. Hiermee kreeg het bedrijf een vergunning om wapens te exporteren en een munitiefabriek te installeren in Turkije. Het Luikse bedrijf New Lachaussée gaat in Turkije in onderaanneming meebouwen aan een wapenfabriek door de levering van munitiemachines op zich te nemen. Hiervoor heeft het bedrijf een Belgische vergunning nodig. En die werd door het kabinet van minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel (PRL-FDF) in oktober 2000 afgeleverd. Het Duitse Fritz Werner kreeg in juni 2000 al zijn licentie.

KONGO

In Duitsland rees vorige zomer veel protest tegen deze beslissing, voornamelijk van de kant van de groenen. De SPD van kanselier Schröder verdedigde de deal echter met succes. In België komt het protest nu pas op gang. Nochtans kunnen er een boel vraagtekens geplaatst worden bij deze wapenlevering. Zo is de afnemer van de levering, het Turkse bedrijf MKEK, reeds meerdere malen in opspraak gekomen. Het bedrijf exporteerde in 1998 onder andere wapens naar Bosnië, Servië en Burundi. In

1999 werden wapens geleverd aan de Indonesische politie, die deze inzette bij de moordpartijen in Oost-Timor op dat moment. En het bedrijf was hiermee niet aan zijn proefstuk toe. Vroeger exporteerde MKEK al aan Cyprus, Jordanië en Pakistan, drie notoire doorsluiscentra van wapenhandel. Pikant detail: MKEK is voor 100% in handen van de Turkse staat.

De Westerse regeringen die de licenties verlenen maken zich sterk dat zij mogen controleren aan wie de wapens van MKEK geleverd worden. En misschien geloven deze regeringen zichzelf nog ook. De realiteit is echter anders. Weinig staten laten zichzelf gewillig controleren door het buitenland. Bovendien stelden vertegenwoordigers van MKEK in een televisiereportage dat zij probleemloos mochten exporteren naar "alle vrienden van Turkije."

Maar ook het Belgische bedrijf New Lachaussée is niet onbesproken. Haar reputatie heeft ze vooral te danken aan haar topman, de Belg George Forrest. De man heeft vooral economische belangen in de Democratische Republiek Kongo. Forrest verkreeg in het verleden al Belgische licenties voor de bouw van wapenfabrieken in Iran en China. Hoewel het munitie betreft voor de jacht en kleiduifschieten, stelt een rapport van de Koninklijke Militaire School dat de munitiefabriek in Iran makkelijk is om te bouwen tot een installatie voor de aanmaak van oorlogsmunitie. Iran en China worden ervan verdacht de munitie te hebben geleverd voor het konflikt in Kongo.

Zelfs als de wapens geproduceerd door MKEK niet geëxporteerd worden, lijkt de wapenhandel niet door de beugel te kunnen vanuit menselijk oogpunt. Er zijn bijvoorbeeld geen garanties dat de onder Belgische licentie geproduceerde wapens niet gebruikt zullen worden in Turkije zelf. De Turkse overheid heeft een zeer slechte reputatie op het gebied van mensenrechtenschendingen. Enkele maanden geleden was er een massale hongerstaking in de Turkse gevan-

genissen tegen de mensonwaardige omstandigheden. Vooral de Koerden zijn vaak het slachtoffer van grove mensenrechtenschendingen door het Turkse leger of de Turkse politie. Aangezien de door MKEK geproduceerde munitie door gans het Turkse leger gebruikt zal worden, lijkt het alsof Louis Michel ons laat verstaan dat het Turkse leger zich niet schuldig maakt aan mensenrechtenschendingen.

EKONOMISCH-KOMMUNAUTAIR

Is het mogelijk dat de vergunning alsnog wordt ingetrokken? Kamerlid Lena Laenens van Agalev: "Wij vinden dat die exportlicentie moet kunnen opgeschort worden. Ik laat hierbij ook mijn persoonlijke ervaring spelen. Deze vakantie ben ik met Frieda Brepoels (VU) op reis geweest naar Turkije. Ik heb daar met ex-gevangenen en familieleden van gevangen gepraat. We hebben daaromtrent een rapport opgesteld, waarin mensenrechtenschendingen genoeg staan en iedereen weet dat dit slechts het zoveelste rapport in de rij is. Ik heb nu een vraag ingediend voor de minister." Maar is er een echte kans dat de licentie opgeschort wordt? Laenens: "Het kan, als de minister dat wil, maar de vraag is of de minister dit nog wil." Agalev ijvert in elk geval voor de intrekking van de vergunning, maar staat hier voorlopig vrijwel

alleen in. Het zou zeker de eerste keer niet zijn dat de groenen door de liberalen met een kluitje in het riet worden gezonden en erg strijdlustig klinken ze bovendien niet.

Koen Vervaeke, de woordvoerder van Louis Michel laat ook niet veel los: "De minister heeft het kontrakt goedgekeurd nadat hij een positief advies gekregen had van een evaluatiecommissie. Bovendien is Michel de enige minister die rechtstreeks Ismaël Cen, de Turkse minister van Buitenlandse Zaken interpelleerde over de toestand in de Turkse gevangenis." Al bij al lijkt het vrij onwaarschijnlijk dat de licentie alsnog wordt ingetrokken. Zo iets zou een openlijke veroordeling van Turkije zijn. Maar er is ook een economisch-kommunautaire kant aan de zaak. Het kontrakt met New Lachaussée is 300 miljoen frank waard en houdt 75000 werkuren in voor Wallonië. Wat het ook wordt, het zal waarschijnlijk *hartverscheurend* zijn voor onze liberale voorvechter van de mensenrechten. Enkele duizenden mailtjes kunnen hem misschien helpen beslissen.

Nikolas Cloet

Info: Pax Christi: paxchristi@paxchristi.be. U kunt uw e-mail sturen naar de eerste minister of de minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel: guy.verhofstadt@prem.fed.be en cab.ae@diplobel.org. U kunt ook schrijven naar de voorzitters van regeringspartijen: patrick.janssens@sp.be, jos.geysels@agalev.be, karel.degucht@vld.be.

WAPENLEVERINGEN DOOR MICHEL IN HET VERLEDEN

Etiek als pijler van het beleid?

Fer zijn van die mensen waar je onmiddellijk een haat-liefde-relatie mee opbouwt en Louis Michel (PRL) is zo iemand bij de Vlaamse populatie. Enerzijds slaagt hij er vaak in de helft van België — en de wereld — op stang te jagen met zijn ongebreidelde en eigenzinnige uitspraken en anderzijds wordt hij toegejuicht omwille van zijn hoogstaande en vaak gewaagde diplomatie — denken we maar aan Kongo. En hoewel Michel deze gulden middenweg gestaag lijkt te volgen, rijzen er toch vaak vragen over zijn buitenlandse politiek.

Toen Michel in 1999 zijn intrede deed als minister van Buitenlandse Zaken, waren alle ogen gericht op het nieuwe wapenbeleid. België had een kwalijke reputatie in dit dossier en nu was het de vraag wat de paars-groene regering daaraan zou doen. In het najaar van datzelfde jaar nog zegt de PRL-minister dat etiek voortaan de pijler van het beleid zal worden en laat hij weten dat de wapenhandel in bepaalde regio's tot instabiliteit en onveiligheid kan leiden. Volgens de minister van Buitenlandse Zaken staat dergelijke handel de kansen op ontwikkelingen in de weg en moet de aandacht van de nieuwe regering eerder daar naartoe gaan. De minis-

ter bleek konsekwent, want elke levering naar Indonesië werd geschrapt. De geruchten deden namelijk de ronde dat de wapens — geleverd door de vorige regering en goed voor een kontrakt van om en bij de 72 miljoen frank — mogelijk gebruikt waren voor de repressie en de verregaande schending van de mensenrechten in Oost-Timor.

Amper tien maand later blijft van Michel's goeie intenties weinig over. Van de voortrekkersrol die België heel even leek te spelen omtrent etische verantwoordelijkheid al evenmin. Begin juli vorig jaar keurt Michel een licentie van 2,6 miljard frank goed voor wapenvergunningen naar Saoedi-Arabië. Een land dat, zo interpelleert VU-kamerlid Ferdy Willems hem, geen politieke partijen, godsdienstvrijheid of verkiezingen kent en waar het bezit van een bijbel tot aanhouding en een gevangenisstraf kan leiden. Folteringen en de doodstraf behoren er tot de gebruikelijke strafprocedures.

Ondertussen blijft Michel echter een dubbelzinnige rol spelen in het mensenrechtentoneel. Het ene moment profileert hij zich als de voorvechter van de rechtvaardigheid in dossiers als die van Pinochet en Haider en even later ondertekent hij wapenlicenties voor landen als Mauretanië en Zimbabwe. Landen waarvan de veiligheid te bediskussieren valt en waar in het laatste geval de kans zelfs bestaat dat de geleverde munitie dient voor de oorlog in Kongo en in gans Centraal-Afrika.

Vooral de goedkeuring voor de levering van P-90 pistolen aan Mexico veroorzaakt

(inter-)nationale heisa. Met Agalev voorop zetten VU en SP de reeds ondertekende licentie op rood licht. De wapenovereenkomst gaat niet door en een gepikeerde Michel haalt zwaar uit naar de betrokken partijen. Volgens de vice-premier moesten parlementsleden maar eens "de draagwijdte afwegen van gedragingen die enkel op emoties of gemakkelijke simplistische redeneringen zijn gebaseerd" (*sic. De Standaard, 19 mei 2000*). Voortaan zou hij dan ook alleen beslissen over wapenuitvoer.

Hoewel Michel dit laatste nu niet gedaan heeft (de toekenning is goedgekeurd geweest door een evaluatiecommissie), lijkt de ganse

wapenhistorie met het geval Turkije een nieuwe episode te kennen. Ditmaal niet zozeer onder politieke druk — enkel Agalev en VU lijken er expliciet tegen gekant te zijn —, maar wel door de tussenkomst van het Vlaams Netwerk Lichte Wapens waar Pax Christi, Amnesty International en Vrede VZW deel van uitmaken. Deze groepering zal met haar e-postactie zoveel mogelijk mensen proberen te sensibiliseren om hun ongenoegen te uiten aan het elektronische adres van de eerste minister Verhofstadt of aan dat van de minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel.

Bart Depestel

(foto Jeroen Op de Beeck)

“De zorg voor de patiënt moet centraal staan”

Twee weken geleden verscheen in Veto een artikel over een wettelijke regeling voor de beroepsvelden van klinische psychologen en psychotapeuten. Er werd aangehaald dat de geneeskunde nog een hartig woordje zal willen meespreken. Daarom besloten we een psychiater (professor Igodt) en een psycholoog (professor Corveleyn, therapeut en lid van de werkgroep rond het wetsvoorstel omtrent psychotapeuten) met elkaar te confronteren.

Veto: In hoeverre gaat het imago van de psycholoog als hulpje van de psychiater nog op?

Corveleyn: «Ik denk niet dat dat nu zo zeer speelt. Tien à vijftien jaar geleden was dat een groter struikelblok, waardoor ook eerdere pogingen tot wettelijke regulatie zijn gestrand of toch zeker zijn afgeremd. Toen was het voor de psychologen ook belangrijker zich als nieuwe, jonge beroepsgroep te installeren naast het machtige, zeer goed erkende beroep van de arts. Nu was er echter een gezamenlijke bekommernis in het domein van de psychotapeuten om een goede regeling vast te leggen.»

Veto: Er zijn nochtans geruchten dat de Orde van Geneesheren hier niet zo tevreden mee zou zijn.

Igodt: «Niet de Orde, maar eerder de syndikaten en de beroepsverenigingen. Gesyndikeerde artsen zullen bang zijn voor hun domein, voor de markt omwille van het financieel aspect. Dat kan ik niet ontkennen. Er zijn heel wat psychiaters, en het is dus niet goed als er nog meer psychotapeuten bijkomen. Deze angst is terecht, maar het financiële aspect mag niet overwegen in de discussie. Daar moet de zorg voor de patiënt centraal staan. Dergelijke schermutselingen zijn echter niet te vermijden.»

RATTENPSYCHOLOOG

Corveleyn: « Er zijn ook nog enkele conservatieve artsenengroepen, die liefst zoveel mogelijk macht willen houden. Dit lijkt mij een achterhaalde manier om een reputatie te verdedigen — let wel, een reputatie van degelijkheid, inzet en beroeps-ernst. Het zou kunnen dat zij de voorstellen willen tegenhouden, maar de jongere generatie zal er zeker achterstaan, denk ik.»

Igodt: «De lat wordt voor de psychiaters ook wel hoger gelegd. Zij moeten een extra opleiding volgen, terwijl ze nu gewoon 45 minuten moeten bezig zijn met iemand. En elke psychiater kan dat zonder bijkomende opleiding. Maar natuurlijk zullen er ook verworven rechten zijn en overgangsmaatregelen.»

Veto: Het meest recente wetsvoorstel is in strijd met de polyvalentie van het diploma van een licentiaat in de psychologie. Als je erkend bent als klinisch psycholoog kan je nog op het volledige werkveld terecht, terwijl iemand uit een andere afstudeerrichting niet meer in de klinische sektor kan gaan werken.

Corveleyn: «Inderdaad. Het andere wetsontwerp gaat over de erkenning van de klinisch psycholoog. Men kan maar klinisch psycholoog zijn indien men effectief binnen de academische opleiding of in een aanvullende opleiding voldoende stage heeft gelopen. Het kan niet dat een psycholoog die tijdens zijn stage onderzoek heeft gedaan op ratten in een labo, later op een klinische afdeling gaat werken met psychiatrische patiënten. Nu is dat echter in theorie wel mogelijk, wat niet goed is. Dat wordt dus in dat wetsvoorstel afgelijnd. Niet dat het vaak gebeurt hoor, want de markt zet geen rattenpsycholoog in een kliniek.»

Veto: Waarom maakt men een onderscheid tussen psychotapeute en counselor?

Corveleyn: «De titel van psychotapeute wordt behouden voor psychiaters en klinisch psychologen of psychologen met een klinische aanvullende opleiding. Licentiaten in de familiale en seksuologische wetenschappen en pedagogen kunnen toegang krijgen tot een psychotapeute-opleiding mits een bijkomend stuk academische vooropleiding — psychologische vakdelen die zij in hun basisopleiding veel te weinig of niet gezien hebben. De A1's krijgen het statuut van counselor. Zo wordt het voor de cliënt duidelijk dat de psychotapeute een volledige en duidelijk omschreven verantwoordelijkheid heeft en dat de counselor zich concentreert op een beperkter terrein. Hij legt meer de nadruk op preventiewerk, crisisbehandeling en langdurige begeleiding en maakt daarbij gebruik van alle psychotapeute-technieken zonder noodzakelijkerwijs een volledige psychologische behandeling van psychopathologische stoornissen te beogen.»

Igodt: «Er zijn echter een behoorlijk aantal mensen met een A1-diploma die een opleiding psychotapeute gevolgd hebben, wat door dit voorstel niet meer mogelijk zal

Psycholoog en psychiater uitgelegd

Iedereen die psychologie studeert, krijgt aan het einde van zijn studies het diploma licentiaat in de psychologische wetenschappen. Dit ongeacht de afstudeerrichting die men na het derde jaar heeft gekozen. Dit zijn: arbeids- en organisatiepsychologie, schoolpsychologie, theoretische psychologie en klinische psychologie (optie kinderen of volwassenen). In principe houdt het voorstel in dat enkel klinisch psychologen een psychotapeute-opleiding kunnen volgen. Mensen die een andere afstudeerrichting hebben gevolgd kunnen worden toegelaten mits een bijkomende vorming. Een psychiater is iemand die eerst een opleiding geneeskunde heeft gevolgd en zich daarna specialiseert in de psychiatrie.

(svde)

vereiste academische opleiding?

Igodt: «Ja, dat is het principe van demokratisering. Ik sta daar voor open en ben bang dat het allemaal zou uitmonden in een soort kompartimentalisering. Dan zou het niet goed zijn. Ik kan het echter wel volgen dat je ergens klaarheid moet scheppen. Maar mensen zonder universitaire opleiding zomaar uitsluiten van een psychotapeute-opleiding ... ? Ik zou nog denken aan bepaalde modaliteiten om ook die mensen toe te laten.»

Corveleyn: «Dat is een andere discussie. Er zullen overgangsmaatregelen voorzien

delijk worden uitgewerkt. Andere spelers op het veld kunnen dan ook op een erkende manier zelfstandig werken, wat dan ook zal gerespekteerd worden.»

DEGELIJKHEID

Veto: Jullie staan scherp tegenover elkaar op dit vlak. Professor Corveleyn meent dat A1's veel meer in hun eigenwaarde zullen gerespekteerd worden, terwijl professor Igodt net bang is van de scherpe af scheiding en vreest voor klasse- en niveverschillen.

Corveleyn: «Er speelt ook beroepsprivaleiteit: ze vrezen dat het hen aan erkenning zal tekort schieten. Je kan niet altijd *el sympatico* voor iedereen zijn. Er is nu eenmaal een onderscheid.»

Igodt: «Maar de degelijkheid van de opleiding is het basisplan. Instituten die een degelijke opleiding geven, waarborgen een zekere selectie. En dan zou je nog kunnen zeggen dat mensen die een A1-opleiding gehad hebben en die intelligent zijn en veel talent hebben toch kunnen bewijzen via een ingangsproof of door het volgen van supplementaire vakken dat ze in staat zijn een therapie-opleiding te volgen. Het onderscheid universitair/niet-universitair mag niet spelen. Ik hoor dat zo vaak: “Jij hebt geen universitaire opleiding, dus er is hier geen plaats voor jou”. Het onderscheid psychotapeute/counselor, zoals dat nu geformuleerd is, is op dit vlak een voorbeeld van een scherpe tegenstrijd en diskriminatie.»

Corveleyn: «Het specifieke aan de toegang tot een psychotapeute-opleiding is echter dat de kandidaat op grond van zijn academische opleiding in staat is op een zelfstandige manier wetenschappelijk te werk te gaan. Dat wordt van een A1 minder verwacht. Een universitair heeft een brede, wetenschappelijke vooropleiding. Een psychiater is daar ook voor gewapend, zij het op een andere manier.»

Veto: Ziet u nog andere mogelijkheden om de toegang te garanderen voor A1's?

Igodt: «Het moet mogelijk zijn om ook als A1 therapie-opleidingen aan te vangen. En als men daar een voorkennis voor nodig heeft kan die tevoren getoetst worden aan de hand van een toelatingsexamen. Of misschien kan je beslissen dat er nog extra vakken of een extra jaar gevolgd moeten worden. De praktijk moet zeker gegarandeerd en bewaakt worden. Daarom moet je ze niet toelaten als ze niet kunnen bewijzen over de essentiële kennis te beschikken. Maar je mag daar volgens mij niet diskrimineren; het moet mogelijk zijn.»

zijn. In de praktijk geven ze ook vaak therapie. Ik kan mij goed indenken dat veel van die A1's triestig zullen zijn voor hun nakomelingen die dit niet meer kunnen uitoefenen. Het zijn ook goede therapeuten. Men heeft misschien te weinig nagedacht over bruggen tussen het psychotapeuteschap en het counselorschap.»

SOEPELER

Veto: De A1's voelen zich in de kou gezet.

Corveleyn: «Ik heb toch de indruk dat het bij hen ook te maken heeft met eergevoel. Naar hun aanvoelen zullen ze zo minder gewaardeerd worden, wat reëel is. Maar deze opleidingen zijn nu eenmaal op bepaalde punten beperkter dan een academische opleiding. Beperkter in wetenschappelijk opzicht en in het perspectief dat men de student meegeeft. Dat maakt dat iemand die zeer goed is opgeleid tot systeemtherapeut, maar eigenlijk de nodige *background* mist over psychologische processen, daar toch uitspraken over doet. Dat leek de commissie geen goede praktijk te zijn.»

Veto: Moet de opleiding psychotapeute dan ook opengesteld worden voor mensen zonder de

worden voor hen die nu als A1 psychotapeute beoefenen op grond van een degelijke opleiding. Voorts kan men er in het kader van de lopende hervormingen — andere artikulatie van hoge schoolonderwijs en universitaire opleiding — aan denken soepeler overgangen mogelijk te maken zodat de A1 ook in het spoor van de volledige psychotapeute-opleiding kan terecht komen. Dat lijkt mij wel oke, maar men moet niet overgaan tot een verdunning van de soep uit hoofde van verkeerd begrepen democratie. Omgekeerd gaat het ook niet: een psycholoog kan in de praktijk de sociaal assistent ook niet vervangen en ik kan ook geen verpleegster worden. Maar ik zou niet tillen aan het onderscheid dat men maakt.

Ook niet tussen de titels van counselor en psychotapeute, wat meer specialisatie en opleiding vereist in de psychopathologie.

Psychotapeute is in feite de behandeling van die psychopathologie. Een scherpe omschrijving en hoge kwaliteitseisen zijn de beste garanties voor de gebruiker, de patiënt, en ook voor de professionelen in het veld. Met een betere omlijnning kan men ordentelijker werken. De samenwerking kan dan dui-

“Je kan niet altijd *el sympatico* voor iedereen zijn”

Steven Van den Eede
Kris Van den Broeck

Foto's: Sam Algoet

UCL en KU Leuven vrijen elkaar op

Fet was alsof mei '68 nooit had plaatsgevonden. Rektor Oosterlinck en zijn collega Marcel Crochet van Louvain-la-Neuve overladden mekaar uitgebreid met complimentjes. De goede relatie tussen de KU Leuven en Louvain-la-Neuve was dan ook naast de eredoctoraten het grote thema van het patroonsfeest op 2 februari.

"Het uitzonderlijke karakter van het Patroonsfeest wordt mede bepaald door de eregasten, die we hier verwelkomen. Uiteraard zijn dat de zeven eredoctores, maar zij zullen het mij niet kwalijk nemen als ik eenzelfde ereplaats toeken aan onze vrienden van de UCL. Vrienden is zelfs een understatement." Met deze woorden van rektor Oosterlinck was de toon van de seremonie gezet. Belangrijke aanwezigen waren Kardinaal Danneels in zijn hoedanigheid van groot-kanselier van de KU Leuven, burgemeester Tobback, oud-CVP-voorzitter Swaelen en vertegenwoordigers van de regering en de verschillende universiteiten. Zelfs onze dappere strijdmachten hadden een vertegenwoordiger gestuurd. Dit jaar werden er in hoge uitzondering zeven eredoctoraten uitgereikt in tegenstelling tot de meer gebruikelijke vier, wat uiteraard alles te maken had met het feit dat de KU Leuven dit jaar zijn 575-jarig jubileum viert en ook met het feit dat dit de eerste eredoctoraten van de nieuwe eeuw en het nieuwe millennium waren.

De feestelijkheden begonnen aan de universiteitshal van waaruit een lange stoet in toga's gehulde professoren vertrok in de richting van een speciale eucharistieviering. Vervolgens ging het richting aula Pieter de Somer waar rond elf uur de academische zitting kon beginnen. De happy few die dit jaar waren uitverkoren om de titel *doctor honoris causa* te krijgen waren actuarius Hans Gerber, historicus Paul Kennedy, astronoom Michel Mayor, hartspecialiste Elisabeth Nabel, landbouwingenieur Pedro Sanchez, psycholoog Robert Sternberg en ten slotte Robert Steadward, voorzitter van het Internationaal Paralympisch Komitee. Ieder kreeg van zijn of haar respectievelijke promotor een zeer flatterende laudatio waarna elke kersverse eredoctor zowel een lintje kreeg

op de toga (de epitoga) als een officieel document. Dit ritueel werd telkens begeleid door bombastische hoornmuziek.

Toen alle gelauwerden hun eerbetoon hadden gekregen gaf eerst Elisabeth Nabel, een van de nieuwe eredoctores, een kort dankwoord in naam van haar zes collegae. Nabel stelde dat zij ten eerste allemaal zeer vereerd waren om deze prestigieuze titel te ontvangen en ten tweede dat zij dit ontvingen met grote dankbaarheid en nederigheid omdat dit tenslotte een belangrijk jaar was voor de KU Leuven.

Uiteindelijk gaf rektor Oosterlinck zijn slotwoord waarin hij de nieuwe eredoctores feliciteerde en de hoop uitdrukte dat ze hun erkenning als een inspirerende bekroning zouden beschouwen van hun werk. Oosterlinck vervolgde met te zeggen dat hij erop rekende dat de waardigheid van hun pas verworven epitoga hen zou begeleiden op zoek naar de weg die leidt naar een betere wereld. De rektor besloot zijn toespraak met te verwijzen naar onze Franstalige zusteruniversiteit: "Ik hoop dat dit de aanzet mag geven tot een zeer intense structurele samenwerking, waarbij onze beide universiteiten over alle kommunautaire disputen heen elkaars nabijheid en elkaars sterkten kunnen inzetten in het nieuwe universitaire landschap dat momenteel wordt uitgetekend."

De finale toespraak werd uiteindelijk gegeven door de rektor van Louvain-la-Neuve, Marcel Crochet. Ook hij benadrukte dat de band tussen beide universiteiten zeer sterk is: "Wij delen samen de erfenis van de zowat dertig generaties hoogleraren die onze universiteiten hebben gemaakt tot wat ze vandaag zijn; zij hebben in de loop der eeuwen goede tijden gekend, maar ook perioden van rampspoed, waarvan wij vooral de laatste twee eeuwen niet gespaard zijn gebleven. En net zoals in een grote familie scheidt het verleden een onlosmakelijke band." Crochet eindigde met de beide universiteiten een gelukkige verjaardag toe te wensen en te hopen dat zij over vijftwintig jaar zes eeuwen dienstbaarheid aan de samenleving zouden kunnen vieren.

Hans U. Gerber uit Zwitserland is zeer belangrijk geweest voor de actuariële opleidingen. Met zijn boek *An Introduction to Mathematical Risk Theory* leverde hij het basiswerk voor de actuariële opleiding in

Europa. Met de vertaling van een ander boek van hem, *Life Insurance Mathematics* in het Duits, Russisch, Sloveens en Chinees opende hij voor actuariële opleidingen tevens de deur naar landen met een minder uitgesproken traditie op het gebied van actuariële universitaire vorming en onderzoek. Gerber was de grondlegger van *Insurancial Mathematics* en kreeg vooral lof voor de introductie van de martingaaltheorie in het actuariële onderzoek. Zijn onderzoek vertoont een bijzondere elegantie en leidt tot een diep inzicht in gekompliceerde actuariële-financiële materies.

Paul Kennedy, in Groot-Brittannië geboren maar nu wonend in de Verenigde Staten, heeft een zeer vernieuwende rol gespeeld in de geschiedschrijving.

Vooraf over de ontwikkeling van de internationale relaties in de negentiende en twintigste eeuw, maar ook in interdisciplinair onderzoek dat een verhelderend licht werpt op de geostrategische verschuivingen in de twintigste eeuw. Tegelijkertijd biedt hij een interessante blik op de toekomst. Zijn meest bekende werken zijn *The rise of the Anglo-German Antagonism, 1860-*

van geneeskundige studenten en jonge onderzoekers die op hun beurt gewaardeerde, creatieve en produktieve wetenschappers geworden zijn.

Sinds het ontstaan van het Internationaal Paralympisch Komitee in 1989 is de Canadees Robert Steadward er de voorzitter van. Maar nog voor die datum had Steadward zich al onderscheiden. Hij heeft

1914, *The rise and fall of the great powers: economic change and military conflict from 1500 to 2000* en ten slotte *Preparing for the twenty-first Century*.

Michel Mayor, ook uit Zwitserland, heeft vooral naam gemaakt met het feit dat hij met een zelf ontworpen spektograaf voor het eerst een planeet ontdekt heeft die rond een andere ster draaide dan de zon. Deze planeet werd 51 Pegassi genoemd. Sindsdien werden een vijftigtal extrasolaire planeten ontdekt, waarvan een twintigtal door de groep van Michel Mayor.

Pedro Sanchez studeerde in de Verenigde Staten toen de Cubaanse revolutie ervoor zorgde dat hij daar bleef in plaats van naar huis in Cuba te gaan. Hij was een bevoorrechte getuige van de Groene revolutie en was 23 jaar lang verantwoordelijk voor een groot aantal onderzoeksactiviteiten in Latijns-Amerika. Het eredoctoraat wordt verleend voor het globale oeuvre van Pedro Sanchez, en speciaal omwille van zijn volgehouden inspanningen om bodemvruchtbaarheid een centrale plaats te geven in het ontwikkelingsvraagstuk.

De Amerikaanse Elisabeth Nabel is er als eerste in geslaagd om virale gentransfer in de bloedvatwand succesvol toe te passen. Een dergelijke behandeling heeft allerlei toepassingsmogelijkheden die zowel door haar als door vele andere onderzoeksgroepen verder bestudeerd en geëvalueerd worden. Naast haar onderzoek heeft Nabel zich steeds ingezet voor de vorming en opleiding

een belangrijke bijdrage geleverd in de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek betreffende aangepaste bewegingsactiviteiten en sport bij personen met een handicap. Steadward heeft zonder twijfel de kwaliteit van het leven van zoveel gehan-

dicate personen verbeterd.

Wat is intelligentie? Met deze vraag heeft de Amerikaanse Robert Sternberg zich enorm veel beziggehouden. Hij krijgt de onderscheiding op basis van de grondigheid en de veelzijdigheid van zijn fundamenteel en toegepast onderzoek over academische en praktische intelligentie.

Kristof D'Exelle

Foto's Sam Algoet

“De vraag naar buitenaards leven is niet langer een filosofische vraag maar een wetenschappelijke”

De vraag naar de pluraliteit der werelden beroert de menselijke geest al sinds de Grieken. Tegenwoordig zijn het de astronomen die op zoek gaan naar leven op een andere planeet. Tot zes jaar geleden moest men zich hiervoor beperken tot ons eigen zonnestelsel. Toen detecteerde de Zwitserse onderzoeksgroep rond Michel Mayor een planeet op vele lichtjaren van hier.

Veto: *Zou u, op een voor de leek begrijpbare manier, kort uw onderzoeksgebied kunnen omschrijven?*

Michel Mayor: «Algemeen gesteld ben ik astronoom, astrofysicus. Al enkele jaren houd ik mij in het bijzonder bezig met het onderzoek naar extra-solaire planeten, planeten dus die niet tot ons zonnestelsel behoren. Praktisch gezien komt dit erop neer dat we zoeken naar methodes, technieken en instrumenten die geschikt zijn om dergelijke objecten te kunnen observeren. We zijn overigens niet de eersten die dat doen. Reeds lang wordt het bestaan van extra-solaire planeten verondersteld. Het is echter pas recentelijk, meer bepaald sinds het midden van de vorige eeuw, dat men daadwerkelijk tracht ze te detecteren. Wat wel dient opgemerkt te worden is dat deze planeten zeer moeilijk op te sporen zijn. Enerzijds omwille van de zeer zwakke straling die ze zelf uitzenden. Anderzijds omwille van de nabijheid van een ster, die een veel sterkere straling produceert. Tot op heden is er nog geen enkele extra-solaire planeet daadwerkelijk gezien. Men heeft er nu meer dan vijftig gedetecteerd, maar telkens met behulp van een indirecte methode. De aanwezigheid van een planeet in de nabijheid van een ster veroorzaakt kleine afwijkingen in de positie van de ster, die wel detecteerbaar zijn. Zelfs deze vorm van detectie is niet eenvoudig, omdat het gaat om zeer lichte objecten. Ook het contrast in massa is enorm. Jupiter bijvoorbeeld is ongeveer een miljoen keer lichter dan de zon. U begrijpt dus dat de planeet slechts in zeer geringe mate de ster verstoort.»

Veto: *U spreekt over indirecte methodes. Hoe kan u er zeker van zijn dat de door u waargenomen verschijnselen toe te schrijven zijn aan planeten en niet aan iets anders, iets onbekend?*

Mayor: «Men heeft inderdaad nog nooit een extra-solaire planeet gezien, maar toch is men zeker van hun bestaan. Het voorbije jaar is er iets bijzonders gebeurd. Eerst hebben we een planeet ontdekt met een zeer korte omlooptijd. Bij dergelijke planeten bestaat er een zeer grote kans dat men een eklips kan observeren. Zoals u weet komt hierbij de planeet tussen ons en de ster te staan. Welnu, uitgaande van de snelheid van de planeet, kan men eksakt voorspellen wanneer de eklips zal plaatsvinden. Op dat moment heeft men een tweede observatie gedaan en men heeft gezien dat de helderheid van de ster afnam. Wanneer men de massa, de snelheid en de diameter van het storende object kent, kan men nagaan of het werkelijk om een planeet gaat. In dit geval was het een gasplaneet. Er bestaat nu dus absolute zekerheid omtrent het bestaan van planeten, hoewel men ze niet gezien heeft.»

Veto: *Kort geleden zijn er hemellichamen ontdekt, waarvan men niet eenduidig kan stellen of het om sterren, dan wel planeten gaat. Zijn dat deze gasplaneten?*

Mayor: «Inderdaad. Er wordt op dit moment veel gedebatteerd over de vraag: wanneer spreekt men over reusachtige gasplaneten en wanneer over kleine sterren? Waar ligt de grens? Deze kleine sterren, bruine dwergen genaamd, zijn in feite geen echte sterren omdat er binnenin geen nucleaire reacties plaatsvinden. Men kan hier ook niet spreken van planeten, omdat ze niet ontstaan zijn door een samensmelting van vaste materiedeeltjes, maar gevormd zijn als een ster, uit gaswolken.»

Veto: *Wordt uw onderzoek gevoerd over de landsgrenzen heen, of is het project gekoncentreerd in Zwitserland?*

Mayor: «Verschillende onderzoeksgroepen zijn opgericht. De eerste was een Canadese, vijftien à twintig jaar geleden. Zij hebben studies gedaan gedurende meer dan tien jaar zonder succes. Ze zijn gestopt in 1995 en dat is nu juist het jaar waarin wij onze ontdekking hebben bekendgemaakt. (lacht) Op dit moment zijn er twee groeperingen die zich met het onderzoek bezig houden: de universiteit van Berkeley en wij. Er is samenwerking, maar ook veel concurrentie. Men kan zelfs spreken van een echte race.»

ten. De menselijke geest is beperkt. Er zijn theoretici, instrumentalisten, mensen met meer natuurkundige of meer chemische kennis. Tegenwoordig komt daar inderdaad ook nog de biologie bij kijken in verband met eventueel buitenaards leven. En als men een sonde naar Mars stuurt dan komen daar ook nog eens ingenieurs en geologen bij kijken.»

Veto: *Heeft de ontdekking van planeten in andere zonnestelsels de kans verhoogd dat er buitenaards leven is?*

Mayor: «Helemaal niet, omdat niemand er sowieso aan twijfelde dat er nog andere planeten bestonden. Alleen heeft men nu de voldoening van het absoluut zeker te weten. Het heeft vooral onze ingesteldheid gewijzigd. Men weet nu dat men in staat is om die dingen te ontdekken en dat is een enorme stimulans voor nieuwe onderzoeksgroepen. Het probleem van buitenaards leven blijft hetzelfde, alleen zijn er nu veel meer mensen die zoeken.»

Veto: *Is het bestaan van buitenaards leven een zaak van believers of non-believers?*

Mayor: «Nee, ik denk het niet. Er zijn verschillende argumenten. De filosofen van de Oudheid dachten daar al over na. Democritus en Epicurus redeneerden als volgt: indien de materie gebaseerd is op atomen, dan kan de natuur verschillende combinaties voortbrengen

en waarom zou er dan alleen op aarde een levensvatbare combinatie ontstaan zijn. Na de Copernicaanse revolutie, wanneer men beseftte welk een hoeveelheid aan sterren er is, vond men dat het hoogmoedig zou zijn van de mens om te geloven dat hij alleen is in het heelal. In de twintigste eeuw heeft men zoveel kennis verworven over organische molekulen — wat overigens nog helemaal geen leven is — dat men de vraag naar buitenaards leven kan omvormen van een filosofische naar een wetenschappelijke. Men heeft nu de technische middelen om eventueel op die vraag een antwoord te kunnen vinden.»

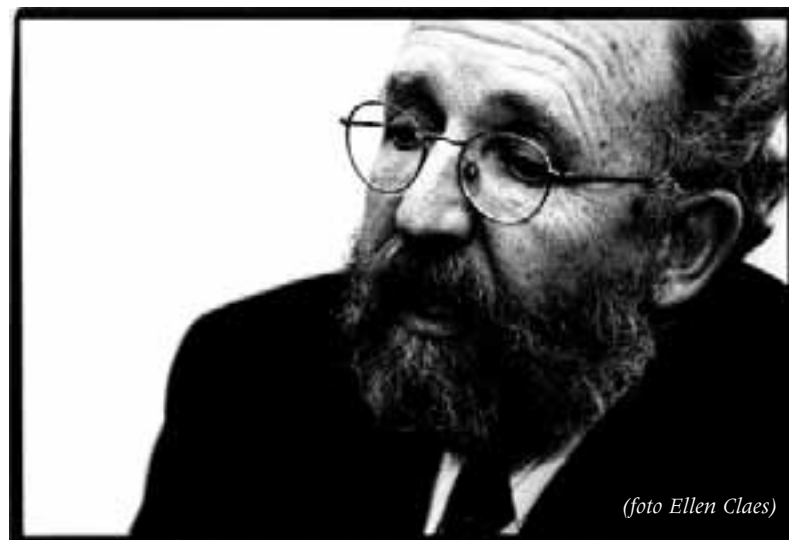
«De planeten Mars, Aarde en Venus zijn van dezelfde origine, met een grote hoeveelheid silicium. De atmosfeer van die drie planeten was oorspronkelijk gelijkaardig. Wat merkt men vandaag: de samenstelling van de atmosfeer van de Aarde verschilt fundamenteel van die van Venus of Mars. De atmosfeer van de Aarde bestaat namelijk voor twintig procent uit zuurstof. De oorzaak hiervan is geen kwestie van eenvoudige scheikunde maar van de chemie van het leven. Buiten levensvormen kent men geen enkel ander fysisch mechanisme dat in een atmosfeer twintig procent zuurstof kan doen ontstaan. Vandaar dat men op zoek is naar planeten met veel zuurstof in de atmosfeer. De aanwezigheid van zuurstof wordt aanzien als het ultieme bewijs voor het bestaan van leven.»

Veto: *Men verwijt de sterrenkunde en de ruimtevaart wel eens dat ze miljarden opsloppen terwijl ze maar enkelen aanbelangen.*

Mayor: «Ik denk niet dat sterrenkunde een zaak is van enkelen. Veel mensen tonen er belangstelling voor. Sterrenkunde speelt voor

een stuk in op de natuurlijke nieuwsgierigheid van de mens. Als je dingen afschaft die niet meteen nuttig zijn, dan zou je inderdaad de sterrenkunde kunnen afschaffen, maar ook de muziek, de literatuur en noem maar op. Het zou veel erger zijn een maatschappij te hebben waar elke vorm van nieuwsgierigheid en verwondering is uitgedoofd.»

Veto: *Het bezig zijn met het heelal kan iets religieus hebben. Veel sterrenkundigen zien in het*

(foto Ellen Claes)

universum de hand van God, anderen worden door hun kennis juist ateiïst.

Mayor: «Ik geloof echt niet dat astronomen daar gevoeliger voor zijn dan andere mensen. Ik vind dat je sterrenkunde en godsdienst volledig uit elkaar moet houden. Uit de studie van het heelal is niets zinnigs te zeggen over het bestaan van een goddelijk wezen. De Kerk heeft eeuwenlang gedikteerd wat de wetenschap moest denken; het is niet de bedoeling dat we die rollen nu gaan

omkeren. Uiteraard geeft het heelal aanleiding tot enorme verbazing, maar persoonlijk vind ik het menselijk brein nog veel wonderbaarder. Als ik iets

goddelijks zou ervaren, dan is dat eerder in het leven zelf dan in een sterrenstelsel.»

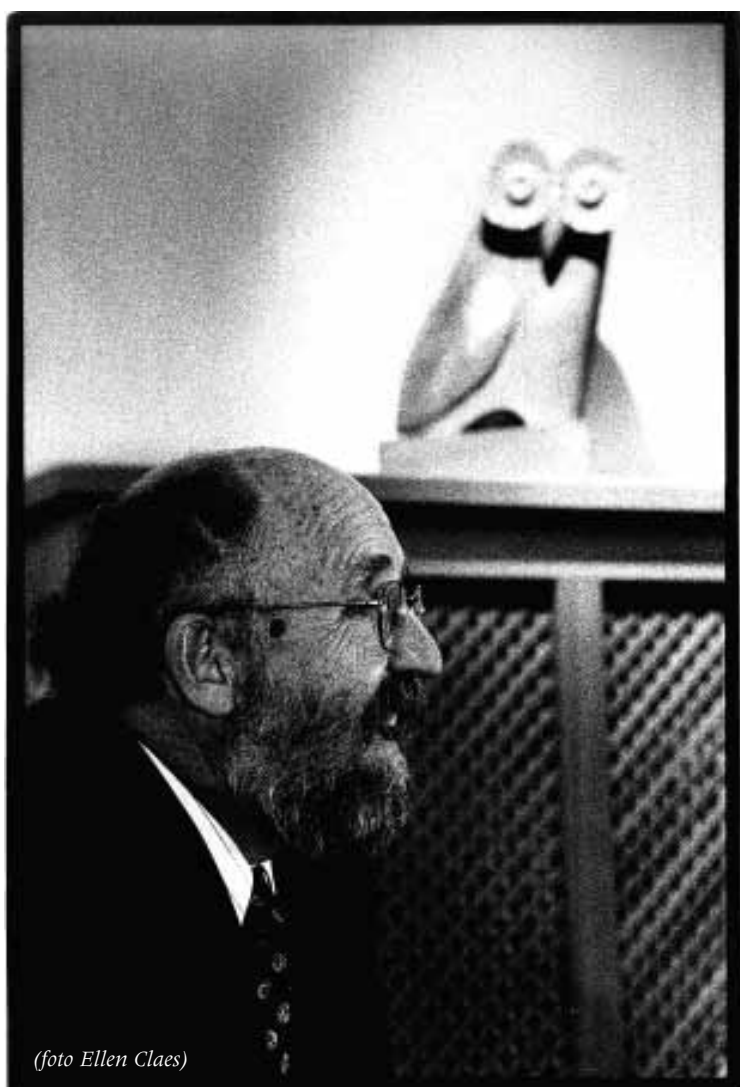
Veto: *Denkt u dat we ooit een totaalbeeld zullen hebben van het heelal, een beeld waarin alles beschreven is?*

Mayor: «Helemaal niet. Elk antwoord roept tien nieuwe vragen op. We hebben nu planeten ontdekt van gasachtige origine. Ik ben ervan overtuigd dat wanneer we tellurische planeten gaan ontdekken, dat dat weer een golf van nieuwsgierigheid zal veroorzaken. Het einde van de wetenschap is een illusie. Als ik denk aan neurologie bijvoorbeeld, zie ik dat we daar eigenlijk nog niks over weten.»

Veto: *Als u in uw tuin staat en naar de sterren kijkt, kan u dan nog genieten of ziet u alleen een onderzoeksdomein?*

Mayor: «In mijn tuin zou ik niet direkt zeggen want het weer is daar meestal zo slecht als hier. Maar als je op een of andere bergtop staat, zoals die waar het observatorium in Chili gevestigd is, dan is dat prachtig. Er is daar veel minder licht dan in de bewoonde wereld en dan kan ik echt genieten. Het feit dat ik de sterren bestudeer doet geen afbreuk daaraan, ik zou zelfs durven stellen dat het verrijkend is. Doordat je weet wat je bekijkt, kan je nog meer van de grandeur ervan genieten. Als je met een botanist een boswandeling maakt, dan zie je ook dat die veel meer in de natuur opgaat, omdat hij weet welke wonderlijks dingen hij ziet. Zo maakt mijn kennis van de sterren hun observatie nog aangener.»

**Seppe Deryckere
Peter Mangelschots
Tijl Vanneste**

(foto Ellen Claes)

“Je kan altijd meer doen”

Fen van de meest in het oog springende ‘doctores honoris causa’ was ongetwijfeld Robert Steadward. De enige voorzitter die het Internationaal Paralympisch comité ooit gehad heeft, gaf op donderdag 1 februari een lezing in aula De Nayer. Ingeleid met lovende woorden van zijn promotor, professor Van Coppenolle, gaf Steadward een uiteenzetting waarin de gedrevenheid en passie voor zijn zaak overduidelijk werden.

Robert Steadward: «35 jaar geleden ben ik voor het eerst in contact gekomen met wat mijn levenswerk is geworden. Terwijl ik studeerde, beoefende ik in mijn vrije tijd atletiek en ijshockey. In die periode werd ik benaderd door twee of drie gehandicapte mensen die vroegen of ik hen wou helpen een sportclub op te richten. Vrije tijd had ik toch genoeg dus besloot ik deze mensen te helpen. Stilletjesaan werd ik meer betrokken bij verschillende organisaties en zo is de bal aan het rollen gegaan. Nadat ik eerst een club had gecoacht begon ik mij meer toe te leggen op regionaal en nationaal nivo en uiteindelijk ben ik in de positie gekomen waarin ik mij vandaag bevind.»

VOORDELEN

Veto: *Als een persoon met een fysieke handicap terug begint te sporten, wat profiteert dan het meest: zijn lichaam of zijn mentale gezondheid?*

Steadward: «Een combinatie van beide: als een persoon een fysieke handicap heeft — zij het van bij zijn geboorte of door een ongeval — dan zal deze persoon waarschijnlijk een zwaar onrechtvaardigheidsgevoel ontwikkelen wat op langere termijn leidt tot een depressie. Het is zeker aan te raden dat zulke personen zo snel mogelijk beginnen met aangepaste sportoefeningen. Het verzet je zinnen en je krijgt terug het gevoel dat je wel degelijk nog tot iets in staat bent. Na verloop van tijd moeten deze mensen zeker de psychologische voordelen erkennen en direkt daarna kan je bijna niet anders dan inzien dat de fysieke voordelen echt wel enorm zijn.»

Veto: *Hadden mensen met een fysieke handicap in uw begintijden de mogelijkheden en infrastructuur om aan sport te doen?*

Steadward: «Nauwelijks en zeker niet in mijn vaderland Canada. Ik was een van de pioniers om sport voor gehandicapten open te stellen. Hier en daar waren wel een paar groepjes van mensen die zich wilden inzetten om ook deze mensen die mogelijkheden te geven maar het was allemaal zeer amateuristisch georganiseerd. Zo was er geen overkoepelend orgaan dat die organisaties verenigde.»

Veto: *Hoe is men van deze amateuristische situatie geëvolueerd naar het Internationaal Paralympisch Comité (IPC)?*

Steadward: «In mijn begintijden was sport voor gehandicapten gericht op mensen met zware ruggegraatblessures. Mensen met andere fysieke handicaps zoals visueel gehandicapten en mensen met geamputeerde ledematen kregen niet erg veel kansen om te sporten. Dit gebrek werd relatief snel opgelost door ervoor te zorgen dat elke fysieke handicap zijn eigen organisatie kreeg. Dit gebeurde in

de tijd dat ik ongeveer tien jaar actief was in dit werk. Ik herinner mij nog goed dat het concept van een organisatie voor elke groep van fysieke handicaps toen mijn grootste zorg was. Deze oplossing leidde echter tot pure onoverzichtelijkheid. Stel je voor, je hebt bijvoorbeeld de zwemsportfederatie voor gehandicapte atleten. Binnen deze organisatie waren ook nog eens een zeer groot aantal suborganisaties actief; het was een organisatorische ramp. Ik kreeg het gevoel in de jaren tachtig dat we onze krachten moesten bundelen. Toen ben ik voorstellen beginnen te schrijven naar zo ongeveer iedereen die naar mij wilde luisteren. Ik benadrukte dat we onze sport dringend moesten herstructureren en misschien met als voorbeeld het Internationaal Olympisch Comité (IOK) een eigen internationaal comité moesten oprichten. Dat was zo ongeveer in

Veto: *Zag het IOK uw organisatie aanvankelijk niet als een bedreiging?*

Steadward: «Het is zeker niet altijd vlotjes gegaan en we hebben zeker onze onenigheden gehad. Je kan het vergelijken met een moeder die probeert haar kinderen te beschermen. Het IPK had in haar beginjaren haar handen vooral vol met het vrijwaren van haar onafhankelijkheid. Na verloop van tijd werd het voor de beide organisaties duidelijk dat we meer succes zouden kennen als we mekaar onafhankelijkheid respektieerden en leerden om samen te werken. Ik heb op deze manier een zeer goede relatie ontwikkeld met de voorzitter van het IOK, Samaranch. Deze goede samenwerking heeft geleid tot twee concrete dingen. Ten eerste de overeenkomst die Samaranch en ik hebben ondertekend in oktober en ten tweede mijn opname in het IOK.»

(foto Sam Algoet) **Veto:** *Hoe sterk staat het IPK in derdewereldlanden?*

1984. We hadden een vergadering in 1987 waar alle vertegenwoordigers van geïnteresseerde landen samen kwamen om te praten over de mogelijkheid om een nieuwe organisatie op te richten. Twee jaar later in 1989, in Düsseldorf, werd het IPK opgericht en werd ik verkozen tot voorzitter. Deze functie bekleed ik nu nog altijd.»

DOPING

Veto: *Is er ook plaats voor mentaal gehandicapten binnen het IPK?*

Steadward: «Ja en nee, je moet eerst een onderscheid maken tussen zware en licht mentaal gehandicapten. Aanvankelijk waren deze beide groepen verenigd in de *Special Olympics*. In de late jaren '80 scheurde de

Veto: *Wat hoopt u te bereiken als een lid van het IOK?*

Steadward: «Ik wil zo'n beetje het geweten worden van het IOK. Ik moet ze er blijven aan herinneren dat er naast hun organisatie ook nog een andere organisatie is, namelijk het IPK, en dat de atleten van die andere organisatie ook hun grenzen proberen te verleggen. Ook moet de relatie tussen beide organisaties goed blijven zodat we samen kunnen optreden als er zich problemen voordoen als doping.»

Veto: *Kunnen de Olympische Spelen en de Paralympische Spelen in de toekomst één evenement worden?*

Steadward: «Ik acht dat vrij onwaarschijnlijk. De voornaamste reden hiervoor is de omvang van het gebeuren. De Olympische Spelen omvatten ongeveer tienduizend atleten en vijfduizend functionarissen. De Paralympische Spelen omvatten ongeveer vijfduizend atleten en 2500 functionarissen. Het is gewoon praktisch niet haalbaar om deze twee evenementen samen te voegen. Ik ben er van overtuigd dat we wel altijd zullen samen-

werken, zonder onze onafhankelijkheid op te geven.»

Veto: *Vindt u het rechtvaardig dat uw organisatie en atleten maar een fractie van de aandacht en de financiële vergoedingen krijgen in vergelijking met het IOK en zijn atleten zoals Maurice Green en Marion Jones.*

Steadward: «Het is niet alleen een verschil tussen het IPK en het IOK. Dit verschil komt

vooral tot uiting bij sporttakken voor atleten zonder fysieke handicap. Laat ons daar eerlijk in zijn, het is maar een kleine fractie van die sporttakken die echt het grote geld kennen. Mooie voorbeelden zijn natuurlijk basketbal, Formule 1, voetbal en wielrennen. Er zijn genoeg sporttakken waar de atleten nauwelijks het zout op hun patatten verdienen terwijl zij toch even zware fysieke inspanningen leveren. Onlangs kreeg een atleet in de Verenigde Staten een atleet 250 miljoen dollar om voor een termijn van tien jaar honkbal te spelen bij een bepaalde club. Deze astronomische bedragen hebben natuurlijk veel te maken met het fenomeen van sponsoring. Als een bedrijf gelooft dat een bepaalde atleet goed zou zijn voor zijn imago dan zullen zij er alles aan doen om die atleet kontraktueel vast te leggen voor een zeer mooi bedrag. Andersom werkt het

natuurlijk ook: éénmaal dat bedrijf gelooft dat die atleet voor hun geen nut meer heeft zullen zij hem laten vallen en dat is een feit van het leven. Is dat eerlijk? Als je het puur sportief bekijkt niet, maar puur zakelijk zit er wel een logica in. Mensen gruwelen wel eens als ze horen hoe het er soms aan toegaat in de sportwereld en stellen dan de vraag: hoe kun je in hemelsnaam iemand 250 miljoen dollar betalen om een bal met behulp van een stok zo ver mogelijk weg te slaan? Dit is een interessante discussie: waar plaats je sport in de samenleving? Sport is nu al ver voorbij het punt dat het nog puur om plezier en ontspanning beoefend wordt. Het aspect van het winnen wordt meer en meer belangrijk dankzij de interesse van grote bedrijven. Het mooiste voorbeeld hiervan is voetbal in Europa.»

KONFLIKTEN

Steadward: «Wij proberen daar zeker sterk te staan. Zorgen dat fysiek gehandicapte personen — zeker in de ontwikkelingslanden — een eerlijke kans krijgen om aan sport te doen is een van mijn grootste zorgen voor de toekomst. Dat is ook een van de redenen dat wij samenwerken met de Uno. Zij hebben een onderafdeling: de United Nations Volunteers, waarmee we samenwerken om speciale projecten te ontwikkelen in landen zoals Cambodja, Laos, Nigeria of Zimbabwe. Uiteraard proberen we landen te bereiken waar enorme crises gaande zijn om te zien of we een handje kunnen toesteken. Deze hele kwestie is uiteraard zeer belangrijk voor mij en mijn organisatie want juist een van de belangrijkste gevolgen van bijvoorbeeld gewapende conflicten zijn mensen met een fysieke handicap.»

Veto: *U bent nu stilletjesaan aan het einde van uw carrière. Bent u een tevreden man?*

Steadward: «Enerzijds zou ik nee moeten zeggen aangezien ik geen geduldig persoon ben en hoge eisen aan mijzelf stel. Wanneer ik faal om dit bereiken ben ik niet ontmoedigd, maar eerder gefrustreerd. Anderzijds blijft iedereen zeggen dat wij de laatste twaalf jaar meer verwezenlijkt hebben dan het IOK in de laatste honderd jaar. Dus als ik aan de laatste twaalf jaar terugdenk moet ik wel een beetje tevreden en trots zijn. Maar je mag nooit vergeten dat je altijd meer kunt doen.»

Veto: *U bent nu stilletjesaan aan het einde van uw carrière. Bent u een tevreden man?*

Steadward: «Enerzijds zou ik nee moeten zeggen aangezien ik geen geduldig persoon ben en hoge eisen aan mijzelf stel. Wanneer ik faal om dit bereiken ben ik niet ontmoedigd, maar eerder gefrustreerd. Anderzijds blijft iedereen zeggen dat wij de laatste twaalf jaar meer verwezenlijkt hebben dan het IOK in de laatste honderd jaar. Dus als ik aan de laatste twaalf jaar terugdenk moet ik wel een beetje tevreden en trots zijn. Maar je mag nooit vergeten dat je altijd meer kunt doen.»

**Kristof D'Exelle
Caroline Leysen**

“Er zijn genoeg sporttakken waar de atleten nauwelijks het zout op hun patatten verdienen terwijl zij toch even zware fysieke inspanningen leveren”

groep van de licht mentaal gehandicapten zich af van de *Special Olympics* om een eigen organisatie op poten te zetten. Deze mensen hadden het gevoel dat ze niet voldoende gewaardeerd werden. Uiteindelijk is deze organisatie bij ons terecht gekomen. Dit had als gevolg dat in Atlanta 1996 voor het eerst atleten met een mentale handicap meededen aan de Paralympische Spelen.»

De één zijn dood

Wanneer een boer uit Zwitserland van een alpentop dondert of Heidi wordt vertrappeld door een paarse koe, dan weten ze dat hun toekomst daarom nog niet verpest is. Professor Hans Gerber van de Universiteit van Lausanne had immers hun onheil voorspeld en een interessante verzekering aanbevolen. Het lezen van dit artikel gebeurt echter op eigen risico.

mensen die deze tarieven ramen hebben een grote verantwoordelijkheid en worden aan de universiteit gevormd.

OFFICIEREN

Binnen de Leuvense fakulteit Toegepaste Economische Wetenschappen bestaat de afdeling actuariële wetenschappen, een mooie term voor de studie van de verzekeringen, al zestig jaar. Met wisselend succes blijkbaar, want tijdens sommige periodes diende geen enkele student zich aan. Vroe-

vereniging van aktuarissen beschouwt het handboek van Gerber als een standaardwerk voor het onderwijs. Deze boeken werden ondertussen in zes talen gedrukt. Op die manier opent hij ook de deur voor de ontwikkelingslanden om aansluiting te vinden bij de financiële markten van het Westen. Er zijn echter wel nog wat kulturele barrières te overbruggen. Het klassieke islamrecht bijvoorbeeld verwerpt het principe van (levens)verzekeringen.

Jojo

De actuariële studies vereisen niet alleen een grondige kennis van economische begrippen, maar ook een doortimmerd wiskundig bewustzijn, omdat er nogal wat kansberekening bij komt kijken. Al deze kalkulaties lijken saai werk voor droogstoppels. Er doen hierover zelfs grappen de ronde: "Wat is een computer? Een aktuaris met een hart." Nochtans is dit beeld overdreven. Achter de ingewikkelde formules schuilt meestal een sociaal inzicht en een bekommernis om een zekere rechtvaardigheid in het systeem te behouden. Aktuarissen moeten ook rekening houden met allerlei evoluties, zoals de opkomst van aids en het wispelturige klimaat.

Vroeger waren de toepassingen eerder beperkt. Een aktuaris stelde bijvoorbeeld een levensverwachtingstabel op voor een verzekeraar en die werd dan zo nu en dan aangepast naargelang de individuele gebruiker. Vandaag worden de verzekeringsmodellen herontdekt voor andere applicaties. Doordat de bank- en verzekeringswereld in volle transformatie is — denk maar aan de fusiegolf — is er nu zelfs een nijpend tekort aan aktuarissen. Nochtans kunnen zij vrij snel een belangrijke positie binnen een bedrijf verwerven. Aktuarissen treden soms op als konsultant of houden toezicht op belangrijke financiële verrichtingen.

De jojo-bewegingen op de beurs geven bedrijven of houders van een aandelenportefeuille kansen op veel winst, maar ook op verlies. Naast de pure risico's (zoals ziekte, overlijden, brand, diefstal, enzovoort), bestaat er ook een spekulatief risico. Iemand die opties koopt, doet daarmee een grote gok. Soms kunnen die beslissingen fataal zijn, dus worden nu ook al verzekeringen aangeboden tegen dit soort van tegenslagen. Op dit ogenblik is de *Insurancial mathematics*, een samentrekking van *insurance* en *financial*, in volle opgang. Ook Hans Gerber verrijcht op dit domein momenteel baanbrekend werk.

WAAKHOND

Is een aktuaris nu iemand die een zo groot mogelijke winst moet zien te bereiken? Prof. Marc Goovaerts, die optrad als promotor van Hans Gerber, meent dat de aktuaris door een aantal deontologische regels gebonden is. Hij mag niet alleen handelen in het belang van zijn onderneming, maar moet ook kijken naar de verzekerde en de samenleving in het algemeen. Ook Gerber vindt die onafhankelijkheid belangrijk: "Een onderneming of een verzekeringsfonds moet solvabel blijven. De aktuaris is vaak de waakhond binnen het bedrijf die waarschuwt

voor overhaaste beslissingen die misschien op korte termijn tot hogere winsten leiden, maar uiteindelijk de toekomst hypotekeren."

Ook meer makro-economische vraagstukken worden door aktuarissen beschouwd, zoals de toekomst van onze pensioenen. Gerber: "Je hebt enerzijds een pensioenfonds dat door de hele gemeenschap wordt beheerd en verplicht is. Het probleem zijn hier de demografische schokken, maar je hebt wel een grotere zekerheid. Anderzijds heb je een privaat systeem waarbij mensen voor zichzelf een kapitaal opbouwen. *Pay as you go*, maar door inflatie en andere factoren ben je hier niet altijd zeker van een grotere opbrengst. Beide systemen hebben dus hun voor- en nadelen."

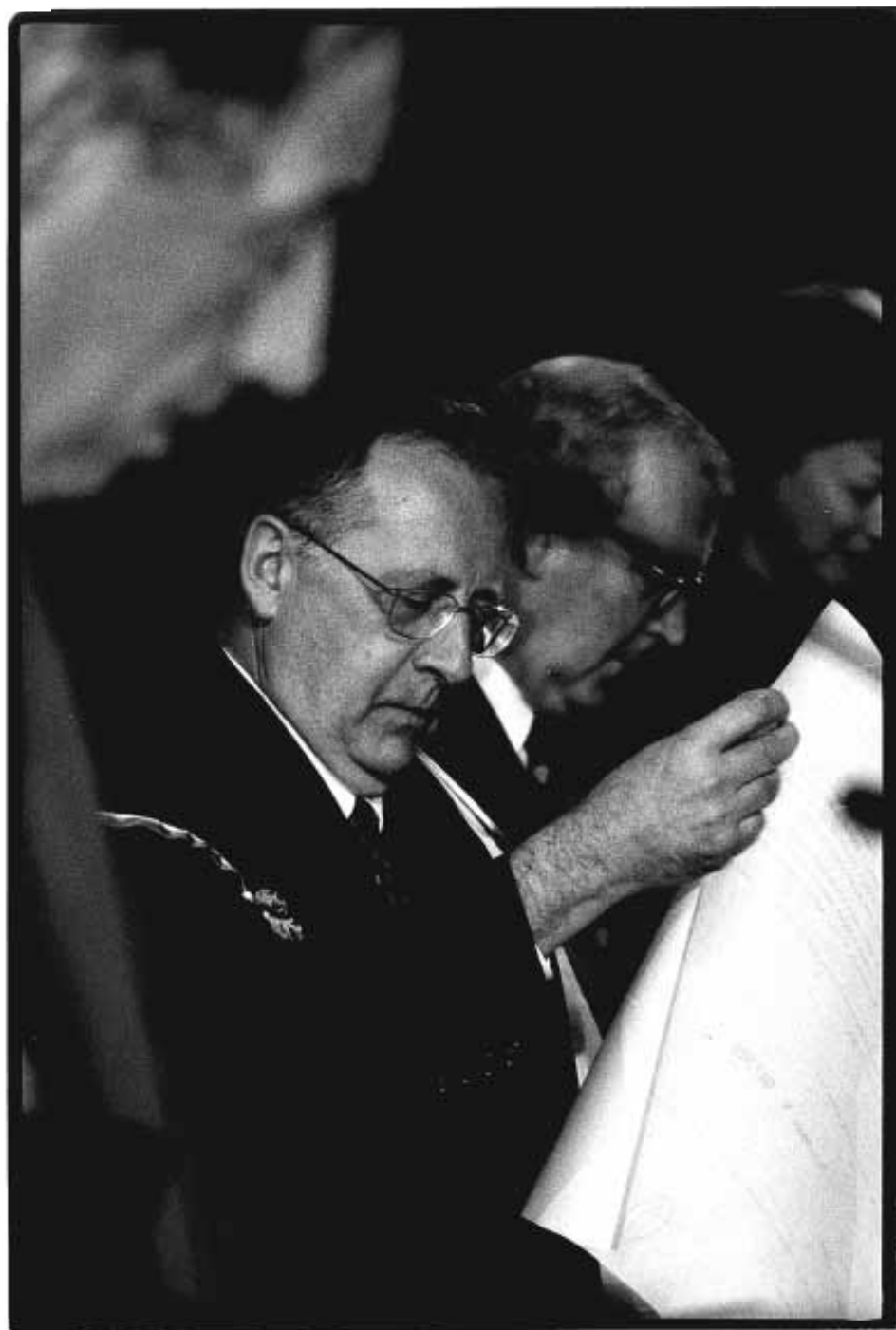
De overheid, of de zuilen zoals in België, spelen dus ook een belangrijke rol. Zo komt er binnenkort een Vlaamse zorgverzekering. Iedere Vlaming ouder dan 25 zal jaarlijks een klein bedrag moeten afstaan om zo de bijstand voor de thuiszorg van ouderen te bekostigen. Dit doet vragen rijzen. Zou het niet beter zijn indien alle verzekeringen door de staat worden beheerd? "Ik geloof in het principe van de vrije markt," stelt de Zwitser, "Door de concurrentie moeten verzekeringsmaatschappijen en mutualiteiten konstant hun voorspellingen herbekijken, zodat automatisch de beste structuur overblijft en er een vrije keuze is. In het voordeel van de konsument, uiteraard."

KLOKKENMAKERS

De laatste jaren probeert de afdeling actuariële wetenschappen ook de banden met de bedrijfswereld te versterken via het KU Leuven *Research & Development project*. Er zijn akkoorden met verschillende grote financiële instellingen. Het gebouw van het actuariële wetenschappen in de Minderbroederstraat ligt (toevallig?) recht tegenover een KBC-verzekeringkantoor. Wordt de universiteit daardoor niet gedegradeerd tot een soort van goedkope studiedienst van banken en verzekeraars? "Ik denk van niet," zegt Goovaerts. "Er is een grote interactie tussen onze afdeling en een aantal financiële partners, maar voor ons is dit vooral een interessante kans om echte problemen te kunnen oplossen. Onze studenten ondervinden hiervan de voordelen."

Tot slot: is het toeval dat deze sifjeraar uit Zwitserland komt? Bevestigt hij niet het stereotiepe beeld van de Zwitsers als een volk van stille bankiers en klokkenmakers? "Neen, dat is toeval," verzekert Gerber, "We hebben natuurlijk wel een zekere reputatie, onder meer omwille van onze rol tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zwitserland is daarom wel een buitenbeentje op dit kontinent, maar volgens mij kan ons land pas tot de Europese Unie toetreden wanneer op een bepaald ogenblik er een duidelijke meerderheid voor is, ook in de verschillende kantons. Overigens stelt het isolement van Zwitserland weinig problemen voor grote bedrijven die in verschillende landen werken. Kleinere bedrijven ondervinden wel wat moeilijkheden om het in de rest van Europa te maken."

Thomas Leys

(foto Sam Algoet)

Verzekeringen zijn een onmisbaar instrument in de financiële wereld geworden. Hammurabi voerde als eerste de diefstalverzekering voor handelaars in. De Grieken en Romeinen ontwikkelden een soort van levensverzekering, waarbij mensen elkaar zouden bijstaan om de begrafenis van overledenen te kunnen bekostigen. Met de industriële revolutie werden arbeiderskoöperaties opgericht om in geval van ziekte bijstand te kunnen verlenen. De verstedelijking en het groeiende verkeer creëerden extra vormen van tegenspoed, zodat vandaag verzekeraars behoren tot de belangrijkste instellingen van een moderne staat.

Een verzekering kan echter maar nuttig zijn wanneer een voldoende grote groep eraan deelneemt. Dit is de wet van de grote getallen. Ook moeten de jaarlijkse premies van de deelnemers toereikend zijn om enerzijds het mogelijke risico te dekken, alsook het verzekeringsfonds voor de toekomst te vrijwaren. Het bedrag dat moet uitgekeerd worden is echter ieder jaar een onbekende, dus moeten de verwachtingen worden aangepast. In een sektor waar miljarden heen en weer gaan, is het van vitaal belang dat deze prognoses zo akuraat mogelijk zijn. De

ger was dit vooral een Franstalige aangelegenheid en de vrouwen beginnen pas recentelijk met hun opmars. De opleiding was daarentegen relatief populair bij officieren van de Koninklijke Militaire School. Zij gebruikten de regels van de kansrekening in hun militaire operaties. Na de opleiding mag men zich een volleerd aktuaris noemen. Met dit jubileum en het eredoktoraat voor Hans Gerber wordt deze aanvullende opleiding nog eens onder de aandacht gebracht.

Het is moeilijk om hier in dit artikel de talrijke vernieuwingen die Gerber heeft geïntroduceerd te citeren, laat staan uit te leggen. Na een doktoraat wiskunde te hebben behaald in 1969 was hij als professor verbonden aan diverse Amerikaanse universiteiten. Hij kan dus reeds een uitgebreid curriculum voorleggen. Op wetenschappelijk gebied heeft hij vooral een aantal theorieën fundamenteel herdacht en vereenvoudigd door gebruik te maken van martingalen. Daarvoor kreeg hij al verscheidene internationale prijzen. In België is hij de eerste eredoktor in het domein van de actuariële wetenschappen.

Verder wordt hij vooral geprezen omwille van zijn degelijke handboeken en dus zijn pedagogische bijdrage. De Amerikaanse

"De aktuaris is door een aantal deontologische regels gebonden. Hij mag niet alleen handelen in het belang van zijn onderneming, maar moet ook kijken naar de verzekerde en de samenleving in het algemeen"

Geen Go Pass voor negen uur

Fie trein is altijd een beetje reizen, maar wordt vanaf 1 februari wel een pak duurder en vooral ingewikkelder. De NMBS stelt dat de wijzigingen noodzakelijk zijn en lijkt niet echt wakker te liggen van de toenemende nood aan mobiliteit bij de student.

Met een verkoop van meer dan een half miljoen exemplaren per maand is de Go Pass nog steeds de meest populaire formule voor jongeren tussen de 18 en 26 jaar om met de trein te reizen. Het geheim van het succes van de Go Pass zit hem in het feit dat je voor eenzelfde prijs tussen eender welke twee Belgische stations kan reizen. Voor tien ritten betaalde je totnogtoe 1490 frank. Met ingang van 1 februari maakt de NMBS de Go Pass echter een flink stuk duurder: 1550 frank voor tien ritten. Daarnaast kan je op weekdagen ook niet langer voor negen uur met de Go Pass reizen. Deze beperking is niet geldig op zaterdag, zondag, wettelijke feestdagen en tijdens de zomervakantie en de kerstvakantie. De uurbeperking voor weekdagen kan voor problemen zorgen bij studenten die bijvoorbeeld op maandagochtend naar hun universiteitstad terugkeren om hun eerste les te halen.

Met een blij gemoed kondigt de NMBS-site echter aan dat er vanaf nu voor studenten geweldige voordelen te halen zijn met andere formules. Zo zou de B-Kampuskaart — het kleine broertje van de Go Pass met een verkoop van slechts achtduizend exemplaren per maand — een mooi alternatief vormen voor de Go Pass. Net zoals bij de Go Pass kunnen jongeren tot 26 jaar gebruik maken van deze kaart, maar daar houdt de vergelijking op. De Kampuskaart is persoonlijk en bestaat uit vijf heen- en terugreizen tussen twee vooraf opgegeven Belgische stations. Het ding is geldig voor 49 opeen-

volgende kalenderdagen of zeven weken. Heel mooi, maar er zijn toch enkele bedenkingen te maken bij de Kampuskaart.

OLEN

Stel, je reist op zondagavond met de Kampuskaart van Olen naar Leuven. Je vult een regel 'heenreis' in op de kaart, waarvoor al de bestemming 'Leuven' op vermeld is. Op vrijdag krijg je een lift naar huis. Na het weekend wil je opnieuw met de trein naar Leuven reizen, maar wat blijkt? De eerstvolgende regel op je koepon zegt 'terugreis naar Olen'. Gezien je op dat ogenblik in Olen staat en naar Leuven wil, ben je verplicht de daaropvolgende regel met 'heenreis naar Leuven' in te vullen. De ritten dienen echter in kronologische volgorde te worden ingevuld en een regel die je niet hebt ingevuld, mag je niet meer invullen indien

de volgende regel reeds werd ingevuld. Een groot voordeel is volgens de NMBS dat de heen- en terugreizen niet op dezelfde dag hoeven worden afgelegd.

Bovendien wordt de prijs van de Kampuskaart berekend op basis van de afstand tussen de twee stations die je opgeeft. Voor het traject Gent-Brussel — 58 kilometer — betaal je voor 5 heen- terugreizen 1130 frank indien je ouder bent dan 18. Ingeval van een vrij kort traject ben je dus beter af met

een Kampuskaart dan met een Go Pass. Indien je een langere weg moet afleggen, komt de Kampuskaart dan weer veel duurder uit. Zo betaal je voor reis van Neerpelt naar Leuven — 107 kilometer — met een Kampuskaart 164 frank per enkele rit. Bovendien moet je eenmalig voor de aankoop van de 'moederkaart'

(foto Jeroen Op de Beeck)

(waar de koepon met de 10 ritten aan wordt bevestigd) nog eens 100 frank dokken. En een pasfoto meebrengen natuurlijk. 'Spotgoedkoop', meent de NMBS.

Voor wie de Kampuskaart wil overslaan, is er nog steeds de reductiekaart. Deze kost 2900 frank en biedt 25 procent korting bij de aankoop van biljetten in eerste of tweede klas, geldig tussen twee Belgische stations naar keuze. Deze reductiekaart is echter niet combineerbaar met andere verlaagde prijsarrangementen zoals de Go Pass en de Kampuskaart. Kumuleren met andere reducties — zoals een kaart van de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen — is tevens onmogelijk.

Leen Uyterhoeven van de persdienst van de NMBS stelt dat het duurder worden van de Go Pass kadert in een algemene prijsverhoging: "Al onze prijzen worden aangepast volgens de index en de stiptheidscijfers. We zoeken hierbij een evenwicht tussen kosten die we hebben, de compensatie die we van de staat krijgen en wat we aan de gebruiker vragen." Dat willen we nog aannemen, maar waarom moet het gebruik van de Go-Pass worden tegengegaan door de uren van gebruik aan te passen? Uyterhoeven: "We hebben gemerkt dat het maximaal aantal reizigers met de capaciteit die we nu hebben op de piekuren bereikt is. Gezien we in de daluren nog capaciteit over hebben, willen we diegenen die niet absoluut op de piekuren moeten reizen, aanmoedigen om tijdens de daluren de trein te nemen."

NEERPELT

Onvermijdelijke vraag is of de NMBS geen verantwoordelijkheid heeft in het aanmoedigen van jonge mensen om met het openbaar vervoer te reizen. Daarbij komt nog dat mobiliteit hoe langer hoe meer ook een onderdeel vormt van het democratiseringsproces van het hoger onderwijs. Meer en meer wordt immers van studenten verwacht dat zij zich vlot kunnen verplaatsen. Om deze redenen houden de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) en de Fédération des Etudiants Francophones (FEF) zich met de problematiek bezig. In september kreeg VVS van het Vlaams kabinet van Onderwijs de tip om een vraag te richten tot de ministers Stevaert en Durant. Naar analogie met het Nederlandse systeem zouden de studenten een soort Openbaar Vervoerkaart (OV-kaart) kunnen vragen. Met deze kaart kunnen studenten tegen verminderd tarief gebruik maken van alle soorten openbaar vervoer.

Zowel VVS als het FEF willen nu bij de bevoegde ministers pleiten voor een OV-kaartsysteem. Bij de NMBS weet men te melden dat een soort OV-kaart wel ter sprake komt in het kader van de onderhandelingen over het beheerskontraat met de minister. Van concrete plannen is nog geen sprake. Pendelende studenten zullen zich voorlopig moeten tevreden stellen met de huidige middelen. VVS laat alvast weten dat ze een petitie zal organiseren tegen de verhoogde prijs van de Go Pass.

Loes Geuens

Op de volgende sites vindt je meer informatie over reizen met de trein en kan je berekenen wat de snelste en goedkoopste manier is om met het openbaar vervoer naar Leuven te reizen: <http://www.kuleuven.ac.be/dsv/studvoor/depo.htm> of <http://www.nmbs.be>.

AFRIKAANSE ELLENDE IN LEUVEN

Kongo in handen van onbekwame taksiechauffeur

Ferolf Annemans (Vlaams Blok) kon niet komen, dus schotelde het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU) haar gasten een veel interessanter figuur voor: Etienne Thisekedi, al vele jaren boegbeeld van de Kongolese oppositie.

Men verzekerde ons dat de afwezigheid van Annemans volstrekt niets te maken had met proteststemmen, maar met 's mans verplichtingen elders. Dit gezegd zijnde ging een boeiende avond van start. Thisekedi zelf was ook niet present, hij was die dag nog naar het Lycée in Parijs geroepen om te praten met Jospin. Hij zou uiteindelijk, ondanks enkele verwoede telefoontjes, niet meer komen opdagen. De persoon die zijn rol met verve zou overnemen was François Tshipamba-Mpuila, vertegenwoordiger voor Thisekedi's partij in België en Luxemburg.

KOMPLEXITEIT

De man gaf een overzicht van de Kongolese politieke geschiedenis vanaf de onafhankelijkheid en vertelde ook over Thisekedi's zeer grote rol daarin. Zo is hij een half jaartje eerste minister geweest van een overgangsregering ten tijde van Mobutu in 1992, totdat die laatste daar een einde aan maakte. Thisekedi is ook herhaaldelijk het slachtoffer geweest van marteling en arrestatie.

Tshipamba-Mpuila zette ook duidelijk het partijstandpunt uiteen omtrent Joseph Kabila, die zijn vader opvolgde als betrouwbare "een dinastie". Hij zou nog vaak op Kabila junior terugkomen en spreken over "ce garçon". Kabila, ex-taksiechauffeur, is niet lang naar school geweest, zat vaak in het buitenland en kent te weinig van Kongo. Hij heeft geen militaire opleiding gehad en men betwijfelt zelfs of hij wel een echte zoon is van Kabila.

MAFIOOS

Volgens Thisekedi's partij is zijn macht absoluut niet legitiem en de partij is dan ook absoluut niet akkoord met het aanstellen van Kabila junior als president. De partij wil een interkongolese dialoog en voorbereidingen tot échte, democratische verkiezingen. Verkiezingen die er zeker niet te snel en ondoordacht moeten komen wegens de complexiteit van de materie. Tshipamba-Mpuila verwees hierbij naar het voorbeeld van Burundi, waar een burgeroorlog is uitgebroken onder een verkozen president.

In het debat was er ook ruime aandacht voor Kongo's betrekkingen met andere landen en België in het bijzonder. Veel Kongolezen redeneren dat andere naties achter veel slechte dingen zitten zoals de blokkage van de democratie. België heeft volgens Tshipamba-Mpuila een grote morele schuld in deze materie. Louis Michel (PRL) praatte

met iedereen in de regio, en dat zag de spreker als een grote fout. Hij maakte de vergelijking met Oostenrijk, waar men wel een duidelijk standpunt innam en ook niet met Jorg Haider ging praten. Voorts was er ook de vraag wie er vandaag de dag nog interesse heeft in een chaotisch Kongo. Door rebellen bezette regio's worden door Afrikaanse landen geëxploiteerd. Ook mijngroepen en mafiose groepen maken misbruik van de situatie.

En hoe zit het dan met de interne verdeeldheid? Er werd een grote inspanning gedaan op de Conférence Nationale Souveraine (CNS), waar de toen nog levende Kabila niet bij was. Het ideaal was Kongo als een federale staat, met centrale macht en autonome provincies. Maar tussen hoop en realiteit...

De boodschap die uit het debat naar voren kwam, was er één van optimisme en hoop. De minderheid van de Kongolese bevolking wil vechten, de meerderheid wil vreedzaam en dialoogend tot een heilzame oplossing komen voor heel het Kongolese volk. De partij van Thisekedi is verkozen in heel Kongo en zij vertegenwoordigt dus een niet te verwaarlozen deel van het volk. De rol van Thisekedi in de politiek is, ondanks zijn leeftijd, zeker nog niet uitgespeeld. Hij is dan ook "een echte democraat met veel liefde voor land en volk."

Tijl Vanneste

Met Buzzy op de bus

Indien je jonger bent dan 25 jaar, kan je vanaf 1 juli 2001 tegen een verlaagd tarief onbeperkt met bus en tram reizen in heel België. Het betreft een après-examenkado'tje van Vlaams minister van Mobiliteit Steve Stevaert (SP). Voor een heel jaar Buzzy betaal je 6045 frank of 16 frank per dag. Abonnementen voor één of drie maanden kosten respectievelijk 780 en 2145 frank.

(lg)

Meer info vind je op www.delijn.be.

Denken is diktatuur

Geschiedenis, daar houden wij van. Kompagnie De Koe duidelijk ook, maar ze zetten die liever naar hun hand. In hoeverre hebben *Virgin Queen* Elisabeth en de graaf van Essex ooit iets met elkaar gehad? Vanuit hun beider briefwisseling fantaseren Katelijne Damen en Peter Van den Eede verder.

Het is al een tijdje geleden dat we nog iets van Kompagnie De Koe hoorden. Ze namen nog wel de jonge honden van SkaGen onder hun vleugels sinds *Talkshow* maar dat was het zowat wat Peter Van den Eede en Katelijne Damen betreft. Het ging slecht met De Koe leek het wel, want ook hun subsidie-dossier voor de volgende vier jaar werd in eerste instantie afgewezen.

Als het echter al slecht ging met De Koe dan is dat bij deze voorbij. Met *Elisabeth en Essex* leveren ze opnieuw een voorstelling af die gezien mag worden. Op basis van de briefwisseling tussen beide edellieden en bronnen als Lauster, Catulus, Williams, Lampo en zelfs Michel Houellebecq konstrueerden Damen en Van den Eede een relatie tussen beiden. Het is een verhouding waarin macht en liefde beurtelings op het voorplan komen en zo met elkaar verstrengeld geraken dat de trotse Elisabeth zich uiteindelijk gedwongen ziet haar minnaar het schavot op te sturen.

AKSIJNZEN

Om de toeschouwer niet al te zeer te laten verdwalen in de geschiedenis beginnen

beide acteurs, in alledaagse kleding, de stamboom van Hendrik VIII en de manier waarop Elisabeth aan de macht kwam uit de doeken te doen. De zaallichten blijven aan bij deze opwarming, die de toeschouwer op een luchtige, ironische wijze binnenleidt in het Engeland van de zestiende eeuw. Na twintig minuten kleden beiden zich om in de historisch korrekte kostuums. Korte scènes waarin beiden kibbelen over aksijnzen en aanverwante politiek volgen elkaar op.

Er is sprake van liefde tussen de twee, maar er is ook meer: Essex wil koning, haar gelijke worden. En daar kan natuurlijk geen sprake van zijn, Elisabeth is er de persoon niet naar om haar macht te delen. Essex neemt dat niet en bezet het land om haar te dwingen. In een laatste gesprek raken liefde en macht, gevoel en denken steeds meer in elkaar verstrikt en wisselen ze meermaals van plaats.

Want daar draait het stuk om: moeten we nu ons hart volgen als Essex of ons verstand als Elisabeth? "Denken is diktatuur," zo verwijt Essex de koele Elisabeth, die uiteindelijk toch ook niet meer weet wat nu het beste is: in hoeverre kun je macht gescheiden houden van je liefdesleven als het erop aankomt? Hart of hoofd, het blijft een moeilijke tweestrijd.

MONUMENTAAL

Tegen een monumentaal decor spelen Van den Eede en Damen met volledige inzet. Vooral Van den Eede als Essex breekt potten maar tegelijk botst zijn ironische lichtvoetigheid met de zwaarte van het stuk en met de soms al te gewichtige taal van Damen.

Haar vertolking wordt pas tegen het einde intens, al zit ze dan opgescheept met een aantal hoogdravende tekstfragmenten.

Visueel zit het geheel erg sterk in elkaar. Het monumentale en toch sobere decor isoleert de spelers terecht als twee vliegjes in een omgeving die hen boven het hoofd groeit. Samen met de belichting worden soms ronduit verbluffend mooie teatrale beelden gekreerd. De voorstelling kent echter een groot minpunt: de bombastische epoquemuziek die de korte scènes van elkaar scheidt, stoort meer dan dat ze iets bijdraagt en ook Van den Eede's zwaardgevechtballet-0. Al bij al ziet het er echter naar uit dat Kompagnie De Koe een nieuwe start heeft genomen. Wij zijn alvast benieuwd naar wat volgt.

(foto Steven Massart)

Mathieu Van Steenkiste

Kompagnie De Koe speelt *Elisabeth en Essex* op woensdag 7 februari in de Stadshouwborg om 20 uur. Info & tickets: 016/22.21.13.

VICTORIA BEZET HET STUC

Een week vol liriek, meditatie en seksualiteit

Vorig jaar kwam het gezelschap Victoria al naar het Stuc met *Een Stuc(je) Victoria*. Nu strijken zij er nogmaals neer met een nieuw programma. In *De Tweede Bezetting* brengt een aantal jonge artiesten een week lang de rondtoerende resultaten van het voorbije seizoen.

Het geheel begint op maandag met een *Blitzoffensief*. Zes korte, snedige en bijwijlen lirische toespraken van onder andere Christophe Vekeman, Steven Heene en Esther Gerritsen worden afgewisseld met muzikale tussenkomsten van Kwinten Lavigne die een bizar allegaartje van toeters, samplesticks en beelden kunst brengt. Vervolgens probeert Ward Hermans via een video-installatie doofstomme mensen te konfrontereren met poëzie, wat resulteert in een originele vertolking. Als afsluiter voor de eerste dag staat een verrassingsact op de agenda.

DRIEHOEKVERHOUDING

Op dinsdag is er een heuse *Invasie* gepland. Om te beginnen brengt actrice Katrin Verlende de verhalenbundel *Soms Feest* van Pam Emmerik op het toneel tot leven. Daarna toont teatermaker Sanne van Rijn in *Spijt* samen met zes Gentse jongelui een verhaal over miskopen. Vervolgens brengt Wayne Traub een meditatie moment met *Mise-en-Traub III*, ook wel *Gods* &

Dogs genaamd. De ietwat eksentrieke teatermaker brengt zeven rituele oefeningen waarin seksualiteit, vrouwen, dood en wapenschilden centraal staan. Als u eerder voor film te vinden bent, gaat u op datzelfde moment beter naar 50 CC kijken. Deze kortfilm van Felix van Groeningen brengt u helemaal in de sfeer van de Amerikaanse roadmovie.

Woensdag is voorbehouden voor twee toppers: *Regent & Regentes* en *Wayn Storm*. In

Regent & Regentes gaat Eric De Volder met zijn toneelgroep Ceremonia terug naar het einde van de Tweede Wereldoorlog. Het stuk is gebaseerd op de authentieke briefwisseling tussen Albeir Beirendonck, een arme duivenmelker, en zijn geliefde Carla Parmentier. Zij worden door de oorlog van elkaar gescheiden. Albeir vraagt zijn vriend René om voor Carla te zorgen. Op die manier ontstaat een ongewone driehoeks-

verhouding die door Albeir bekomentarieerd en als een soort poppenspel gedirigeerd wordt, totdat ook hij zijn greep op de situatie verliest en de grens tussen dood en leven vervaagt.

OORLOG

Wayn Traub bengt een voorstelling die vorig jaar op het Time Festival hoge ogen gooide. *Wayn Storm* combineert teater, dans, muziek en film en is een oorlogsverklaring aan de kunst, kapitalisme, gemediatiseerde oorlogsvoering en sponsoring. Dierlijkheid, oorlog, verleiding en bedrog zijn sleutelwoorden in het stuk, eigenschappen die gesymboliseerd worden in de vrouw. Wayne rekruteert rond zich een leger met wapens uitgedoste geüniformeerde vrouwen en hoopt hiermee het geluk te vinden. Uiteindelijk zullen ze echter tot zijn ondergang leiden, een ondergang die hij trouwens zelf voorspelt aan het begin van het stuk.

De woensdag wordt afgesloten met een drankje en enkele danspasjes in de Stucbar. Wie op woensdag verhinderd is, heeft geen ekskuus want *Regent & Regentes* wordt op donderdag hernomen en *Wayn Storm* op vrijdag.

Heidi Van Hout

U kunt voor elke voorstelling apart betalen of een Totale Bezetting-pas voor alle voorstellingen nemen. Meer informatie op: www.victoria.be. Het volledige programma vind je in de agenda. Info & tickets: 016/20.81.33.

Zoals alle kranten en Studio Brussel u wisten te melden heeft kunstenaar Wayne Traub de Leuvense standbeelden gesierd met een wit slipje, door hemzelf gedecoreerd met zijn karakteristieke wapenschilden. Veto was er in die nachtelijke uren bij en stak zelfs een handje toe. Volgende week in Veto: Wayne Traub legt uit welke statements een wit slipje allemaal kan maken.

(foto Miek Stevens)

Sociale Raad

Vrijdag 26 januari werden op de algemene vergadering van Sociale Raad, een geleding van de Leuvense Overkoepelende kringorganisatie (Loko), de democratische aspiraties van de studentenbeweging ten grave gedragen. De ganse Alma-fractie werd er wandelen gestuurd op grond van stijlkennmerken. Ze verdedigden te principieel de standpunten van hun achterban. Daarom zouden ze niet representatief zijn. Algehele verontwaardiging leidde tot het kollektief ontslag van alle medebeheerders (op twee na). Hierdoor zwijgt de studentenstem in Alma, Acco, Velo en de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS) en ligt Sociale Raad de facto lam.

Loko laat zich graag doorgaan voor de beste studentenbeweging van België. 'Beste', dat wil zeggen: goed georganiseerd, representatief, inhoudelijk en principieel. Dat beeld klopt niet langer. Wie zich nog beroept op en inzet voor democratisering van onderwijs en maatschappij wordt stelselmatig afgestraft.

Nochtans nemen studenten in deze maatschappij een unieke plaats in. Ze zijn onafhankelijk en ongebonden. Ze kunnen ongestraft hun mening zeggen, zonder vrees van ontslagen te worden actie voeren en hebben geen belangen te verdedigen maar principes. Dat past binnen de kritische ingesteldheid die de universiteit beweert haar studenten bij te brengen. Tot zover de theorie. Maar de verwoede pogingen van de Alma-fractie om de discussie op de vergadering zelf te voeren werden door sommige kringvertegenwoordigers als desinformatie afgedaan. Studenten hebben blijkbaar geen boodschap meer aan democratische beginselen.

Reeds jaren trekt de studentenbeweging — zowel in kringen als in medebeheer — twee soorten mensen aan: idealisten en opportunisten. Waar de eersten geloven in de principes van de studentenbeweging, kenmerken de laatsten zich door hun inzet voor zichzelf en hun carrière. De studentenbeweging is voor hen een springplank en ondanks hun jonge leeftijd zijn ze aardig bekend met machtspeletjes allerhande. Dat bleek ook nu weer: gelobby vooraf en dwingend stemadvies zijn een rechtstreekse aanfluiting van de discussie en van het recht op verdediging. Je vraagt je toch wel af hoe en waarom een dergelijke studentenbeweging nog wil opkomen voor democratisering van onderwijs en samenleving.

Redelijk nieuw is echter de groei van de onverschilligen. De meeste kringverkiezingen verlopen volgens een brood-en-spelen-stramien. Grote kringen gooien er massa's sponsorgeld tegenaan en organiseren dekadent aandoende activiteiten, kleine kringen houden het op een bescheidener pensenkermis. Dat fenomeen wordt erger en erger. Zelfs Charles Woeste, de opposant van priester Daens, voerde inhoudelijker campagne. Gevolg is dat kringen Loko en haar principes allesbehalve prioritair vinden. En zo krijg je op Sociale Raad steeds minder vertegenwoordigers die het democratiseringsideaal verdedigen. Natuurlijk zijn er nog vertegenwoordigers die goed werk leveren. Maar de steeds aangroeiende groep van onverschilligen is makkelijk bang te maken en te manipuleren. Doordachte standpunten, gedurfde kritieken kunnen niet, want hoe zouden de kringen weten wat hun achterban ervan vindt, vermits ze niet verkozen zijn op inhoud.

De malaise dateert niet van vrijdag. Enkele weken geleden bijvoorbeeld, wei-

gerden de kringen, naar aanleiding van het omstreden lijstduwerschap van professor Luc Lamine in Rotselaar, zich uit te spreken tegen het Vlaams Blok. Dat niet-standpunt-standpunt viel na een terugkoppeling naar de kringen. Vertegenwoordigers voelden zich niet representatief om het Vlaams Blok te kunnen veroordelen. Studentenkringen vinden het niet hun taak om een standpunt in te nemen over ondemokratische partijen. Vreemd toch als ze het wel als hun taak beschouwen om op te komen voor democratisering. Als bovendien geweten is dat het overgrote deel van de studenten democratisch stemt, wat is dan de basis waarop een kringvertegenwoordiger zich beroept om zich niet uit te spreken? Toch vreemd dat een kring die een debat organiseerde dat ruimer ging dan de eigen presidiumvergadering, wel kwam tot een standpunt tegen Lamine en het zeventigpuntenprogramma.

De vraag werpt zich dus op of een kringensysteem zoals het nu werkt wel de aangewezen manier is om de mening van de student te vertolken — laat staan de belangen van de potentiële student te verdedigen. Kringverkiezingen op Amerikaanse snit zijn daar dus niet vreemd aan. Hoewel de representativiteit steeds bedenkelijker wordt, roept men haar meer en meer in om beslissingen — en vooral non-beslissingen — te motiveren. Representatief ben je maar als je elke student tot de laatste toe vertegenwoordigt. Je vraagt je af waarom ploegen dan nog verkozen moeten worden, als een pro-stem nadien toch evenveel betekent als een contra. Representativiteit wordt misbegrepen en misbruikt. Het is een schild waarachter sommigen zich verschuilen om de principiële discussie niet te voeren. Zo fnuikt men de studentenbeweging.

Om vertegenwoordigers (zoals die in Alma) af te zetten volstaan blijkbaar vormelijke argumenten: hun stijl is niet dezelfde als die van de rest. Representativiteit bestaat niet langer in het zo goed mogelijk verdedigen van de standpunten van de achterban. Maar representativiteit is verworpen tot een louter estetisme: oppervlakkige gelijkenis. Opsmuk dus.

Met hun kollektief ontslag willen de medebeheerders en medewerkers een signaal geven. Ze vragen zich af of de institutionalisering van de studentenbeweging, belichaamd in Loko, misschien heeft geleid tot een uitholling. Betekenen de oorspronkelijke doelstellingen nog iets of zijn ze louter retoriek? Heeft een studentenbeweging nog het lef en de intellectuele eerlijkheid om zichzelf in vraag te stellen?

De mensen die hun ontslag hebben aangeboden geven daarom niet op. We staan op de eerste rij om de studentenbeweging nieuw leven in te blazen. Bij deze is het debat geopend.

**An Poelvoorde, ex-medewerker
Annemie Pals, ex-medebeheerder van Velo
Bert Smits
Cengiz Barkskanmaz, ex-medewerker
Davy Mellemans, ex-medebeheerder van Acco
Erhan Kozulu, ex-medewerker
Filip De Keukeleere, ex-medewerker
Hamid Douibi, ex-medebeheerder van Velo
Jan Huygh, ex-medewerker
Johan Michiels, ex-medewerker
Jorn Peeters, voorzitter Sociale Raad en ex-medebeheerder van RvS
Jurgen Smekers, ex-medewerker
Margo Foubert, ex-medebeheerder van Acco en Stuurgroep Alma
Marie Schoovaerts, ex-medewerker
Nele Spaas, ex-medebeheerder van Leuca, Stuurgroep Alma, RvS
Nele Wijnants, ex-medebeheerder van Acco
Sindy Declerc, medebeheerder van Acco
Sven Van Loo, ex-medewerker
Wouter Grégoire, ex-medebeheerder van Leuca, Stuurgroep Alma, RvS
Younes Zarhoni, ex-medewerker**

Het laatste verlangen

Tirasila & Walpurgis

Muziektheater

dinsdag 6 februari 2001, 20 uur, Wagehuys

Elvis Peeters inspireerde zich voor Het Laatste Verlangen op de merkwaardige beslissende en onherroepelijke lotsbestemmingen van enkele dieren. In drie eenakters wordt door lemmingen, bidsprinkhanen en koraalvissen een licht geworpen op menselijke vraagstukken rond eros en tanatos, moed en lafheid, twijfel en zekerheid, liefde en eigenliefde.

Regisseur Vital Schraenen (Ensemble Leporello) maakte er samen met de muzikanten een mooie muziektheaterproductie van. Een 'kameropera' voor stemmen, contrabas, sax, accordeon, mandoline, banjoline, mondharmonica en metalfoon.

**Tekst: Elvis Peeters
Regie: Vital Schraenen
Muziek: Chris Carlier en Koen Van Roy**

Met: Koen Van Roy, Chris Carlier en Philippe Thuriot

Na de voorstelling praten we met auteur Elvis Peeters in De/Zetels.

Tickets 450 BEF 016 / 22 21 13

Heropening Dulci in de Tiensestraat

Studenten van Leuven, verheug u. Als alles goed gaat kan u vanaf maandag 5 februari 2001 terecht in de vernieuwde Dulci, nu echter niet meer op zijn oude vertrouwde adres in de Dekenstraat maar in de Tiensestraat. Jawel, het ultieme bastion van het kapitalisme heeft nu zijn intrek genomen in het kafee dat vroeger bekend stond als de Krüger. Je weet wel: dat kafee op de hoek van de Ravenstraat en de Tiensestraat dat in het recente verleden vooral bevolkt werd door medeburgers die de gemiddelde leeftijd meestal al ruim overschreden hadden. Niets meer van dit alles dus, de studentenkring Ekonomika heeft

de Krüger overgenomen om zijn eigen belaagde fakbar nieuw leven in te blazen. De oude Dulci in de Dekenstraat kende vooral problemen met een klagende buur en heeft daarom de deuren moeten sluiten. Of dit gaat beter in de nieuwe Dulci is natuurlijk nog maar de vraag. In het eerste semester kwamen er immers al geregeld klachten van de buurtbewoners in de Tiensestraat die de ophoping van fakbars in de Tiensestraat niet konden appreciëren.

(kd)
Volgende week in Veto hierover een uitgebreid artikel.

Sociale Raad (2)

Vrijdag 26 januari beslisten de kringvertegenwoordigers op de algemene vergadering van Sociale Raad (Sora) de drie sorakkers die in de beheersorganen van LeUCA (de VZW die Alma overkoepelt) zetelen te ontslaan. Onder meer ondergetekende was lijdend voorwerp van deze gebeurtenis. Allerlei analyses van het gebeuren kan u (hopelijk) elders op deze bladzijden lezen. Sta me toe even mijn persoonlijke en subjectieve overwegingen met u te delen.

Na de goedkeuring van de motie van wantrouwen liet ik de vergadering weten te verzaken aan elk verder engagement binnen deze Sora. Dezelfde avond nog probeerden enkelen mij te overtuigen toch nog een engagement op te nemen; maar ze begrijpen het niet. Hoe zou ik dat nog kunnen? Het was me immers definitief duidelijk geworden wat ik en anderen al langer vermoedden: de weg die men wil uitgaan is niet mijn weg; de wijze waarop is niet mijn wijze, de kwesties die men ten allen prijze (?) wil verdedigen zijn niet de mijne... Blijkbaar wel die van enkele kringen. Ook die van de studenten? Misschien. Enkele weken geleden weigerden de kringen een standpunt in te nemen tegen het Vlaams Blok-lidmaatschap van docent Lamine. Was dit konform de mening van de studenten? Wie zal het zeggen. Feit is dat enkel het VRG de moeite nam om een brede discussie met haar studenten op gang te brengen, en daaruit bleek een — zij het gematigd — afkeuren van Lamine.

Vorige vrijdag stootten we ook op een ander, aanverwant zeer: de kern van overtuigde Sora-medewerkers stond tegenover de kringvertegenwoordigers. De eersten zijn zich zeer bewust van waarvoor ze willen gaan, en de manier waarop. Deze mensen steunden de Alma-vertegenwoordigers dan ook sterk. Maar de beslissingen worden genomen door de kringvertegenwoordigers en dezen vonden dat 'er iets schortte' aan de geïsoleerde individuen. Het was niet persoonlijk, zo verzekerden ze ons. Enkel deze samenstelling van de fractie, met deze drie principiële en onbuigzame mensen, zagen ze niet zitten. Dus waarom geen ontslag van de fractie en op de volgende algemene vergadering een nieuwe verkiezing van de Alma-vertegenwoordigers? Ondanks tegenstand van de meerderheid van de aanwezigen stemden de kringvertegenwoordigers met vijf tegen, vier voor en één onthouding de Alma-fractie de verdorpen in. De breuk tussen 'gematigden' en 'principiële' en tussen 'geëngageerden' en 'kringvertegenwoordigers' (en tussen 'studenten' en 'kringvertegenwoordigers?') werd duidelijk. Oneerlijke argumentaties waren de regel. Te laf, te onwetend of gewoon te dom om te kunnen/willen inzien waar het echt om ging: waarvoor wil de studentenbeweging (de studenten?) zich nog verder inzetten, op welke manier willen we dat doen, waarvoor staan we en hoe principiële is onze houding. Tweeënhalf uur discussieerden we, maar de tegenpartij week geen meter van haar standpunt. Op voorhand was reeds bepaald dat er een stemming moest volgen net als het standpunt dat ze hierin zouden innemen. Achteraf op kafee hoorden we dat ze dit niet bedoeld hadden; deze catastrofe hadden ze niet gewenst. Men wou enkel een signaal geven dat er iets schortte. Als ik dan aangaf dat de enige mogelijke manier waarop ik nog een engagement zou opnemen in Sora, er een zou zijn in een grondig herdachte studentenbeweging kwam de repliek dat dit ook hetgeen was dat zij nastreefden. Ach, hoe absurd. De wijzigingen die zij voorstaan staan zowat diametraal tegenover degene die ik (en blijkbaar vele anderen; zowat iedereen nam ontslag uit zijn functie) bedoelde; maar ze snappen het niet. Wat er moet gebeuren is een grondige reflectie over het democrati-

seringsideaal en hoé dit op een democratische manier na te streven. Klinkt evident? Misschien. In elk geval moet er op een basisdemocratische manier tewerk gegaan worden, of het zal blijven bij wat oplapwerk. Laat dit sitaat een hint zijn: "Als we doorgaan met dezelfde taal te spreken Dan zullen we dezelfde geschiedenis herhalen Dezelfde leugens opnieuw beginnen Als we doorgaan met hetzelfde spreken Als we spreken zoals zij al sinds eeuwen spreken Zoals ons is aangeleerd te spreken Dan zullen we onszelf vermoorden Dan zullen die woorden door onze lichamen gaan, ver over onze hoofden om zich te verliezen, om ons te verliezen." (Luce Irigaray 'Quand nos lèvres se parlent')

Wouter Grégoire, tweede licentie Politieke Wetenschappen, Ex-studentenvertegenwoordiger in Alma, LeUCA en Raad voor Studentenvoorzieningen

Sociale Raad (3)

Ik was een liefhebber.

Reeds mijn vierde jaar zat ik op Sociale Raad (Sora), de eerste twee jaar als kringvertegenwoordiger van Medica. Nu was ik, zoals we zeggen, een liefhebber. Ik weet dat het als kringvertegenwoordiger vaak moeilijk is om het standpunt van de kring naar Sociale Raad te brengen en ook omgekeerd om de standpunten van Sora te verdedigen op de kringvergadering. Maar wat vele studenten niet weten is dat het vaak ook moeilijk is om als vertegenwoordiger van Sora op vergaderingen van de verschillende medebeheersorganen het standpunt van de studenten te verdedigen.

En vrijdag zijn er drie mensen van Sora op een enorm achterbakse manier ontslagen omdat ze principieel het standpunt verdedigen, omdat ze de democratisering van het onderwijs net iets te belangrijk vinden om alles zomaar zijn gang te laten gaan. Niet alleen kwamen de kringvertegenwoordigers van de Vlaams Technische Kring (VTK) zonder hier eerst eens over te praten met de betrokken personen met deze motie van wantrouwen naar de vergadering. Maar er was ook duidelijk door deze kring met andere, bewust geselecteerde, kringen contact genomen. Sommige pressen verplichtten hun Soravertegenwoordigers om tegen de drie mensen te stemmen.

Er is dit jaar al gebleken dat er geen echte discussies meer mogen gevoerd worden en dat we als studenten geen standpunt meer mogen innemen. Maar blijkbaar gaan enkele kringvertegenwoordigers nog verder en mag er niet meer gewerkt worden voor de democratisering van het onderwijs.

Vier jaar lang heb ik veel tijd doorgebracht op Sora, maar nu ben ik gedegoteerd door wat er gebeurd is en hou ik er dus ook mee op. Ik hoop dat de mensen die vrijdag gestemd hebben, dan ook de verantwoordelijkheid zullen opnemen om de gevolgen van het ontslag van verschillende medebeheerders op te nemen. Maar natuurlijk niet te principieel want dat wordt alleen maar afgestraft...

An Poelvoorde, ex-medewerker van Sora

Sociale Raad (4)

De beslissing van de kringvertegenwoordigers op de algemene vergadering van Sociale Raad (Sora) om de drie medewerkers van de alma-fractie te ontslaan omdat zij een te principiële houding zouden aannemen in het uitoefenen van hun functie, doet de rol van een studentenbeweging en de wijze waarop zij deze rol maakt hier in Leuven op een pijnlijke manier in vraag stellen. Deze beslissing, die duidelijk

blijk geeft van totaal andere motieven dan de democratisering als gedeeld streefdoel, heeft ontegensprekelijk onherstelbare implicaties, zowel voor Sora, voor de alma-afdeling in LeUCA, als voor de mensen die op deze ondemocratische manier volledig onderuit gehaald zijn.

De nieuwe LeUCA-structuur had (en heeft nog steeds) voor het medebeheer van studenten in het beleid van de alma-afdeling belangrijke implicaties. Meer dan ooit was het van belang om binnen deze nieuwe beleidsstructuren zich als studentenvertegenwoordigers te herpositioneren, zodat zij hun rol als mede-beheerder ook in de toekomst zouden kunnen blijven uitoefenen op een consequente manier.

Hoewel de sociale doelstelling in de statuten van LeUCA werd ingeschreven, is het steeds een terechte bezorgdheid geweest dat gaandeweg deze sociale doelstelling, in alma een vanzelfsprekendheid, binnen LeUCA niet langer de eerste prioriteit zou blijven. Het was dan ook ontegensprekelijk de verdienste van deze Sora-medewerkers om binnen de verschillende beheerstructuren de trekker te zijn in de permanente discussies omtrent de wijze waarop de sociale doelstelling begrepen moet worden en hoe deze gegarandeerd kan worden op langere termijn. Het formuleren van voorstellen en standpunten omtrent de prijspolitiek, het verdedigen en formuleren van voorwaarden omtrent de dienstverlening aan studenten (garantie van aanbod in de restaurants, het laatavondrestaurant alma 1,...), het stimuleren van de inspraak van studenten door zelf initiatief te nemen in vele vormen van overleg, zijn slechts enkele van de vele voorbeelden die wijzen op een proces dat momenteel aan volle gang was binnen deze nieuwe LeUCA-structuur.

Dat dit een proces was met vallen en opstaan waar telkens opnieuw gezocht moest worden op welke manier men consequent deze sociale doelstelling kon nastreven zal niemand tegenspreken. Deze consequente houding van de Sora-vertegenwoordigers werd door sommigen op het overleg eerder ervaren als een offensief van studenten, veeleer dan een sterke betrokkenheid bij het welslagen van de basisdoelen van de organisatie.

Toch was deze duidelijke en directe communicatie, deze goed beargumenteerde standpunten uiteindelijk de (zo bekritiseerde) stijl die dit hele proces op gang heeft gebracht en uiteindelijk zou kunnen resulteren in het borgen van de sociale doelstelling in LeUCA. En is dat niet de prioritaire taak van de Soravertegenwoordiger in de beheerstructuren?

Wanneer men belangen behartigt van studenten, wanneer men de democratisering nastreeft, is het onmogelijk om principes, waarden en overtuigingen af te zwakken tot vage compromissen die eerder de discussie toedekken dan de doelstelling realiseren.

Het kiezen voor dit engagement door deze mensen (die heel wat van hun tijd en energie hierin investeren) vanuit hun overtuigd zijn van een aantal basiswaarden zou door elkeen binnen de studentenbeweging unaniem moeten ondersteund en gestimuleerd worden. Met deze beslissing werd echter, in tegendeel, degene die in spreken en handelen deze principes doorleeft, onterecht veroordeeld.

De beslissing om deze geëngageerde Sora-medewerkers te ontslaan uit hun functie heeft heel wat implicaties. Het proces dat binnen LeUCA op gang was gebracht zal hierdoor extra bemoeilijkt worden. Maar ook en vooral Sora zal door deze miskenning in haar streven gekwetst zijn in wat zij kan betekenen voor de studenten. Het lijkt me nu aan de studenten zelf om duidelijk te stellen of zij geloven in die consequente houding die aangenomen wordt in het nastreven van / het werken aan / het opkomen voor de democratisering van het onder-

wijs, en op deze manier ook ten dele van de samenleving. Het is immers in hun aller belang dat dit verre doel gaandeweg wordt waargemaakt.

Ik hoop dat dit gebeuren een eindpunt en beginpunt kan zijn: dat niet macht maar wel kracht in de toekomst de studentenbeweging tekent in haar werking, dat niet formalismen en regels maar wel het gedeelde streefdoel de beslissingen zullen bepalen, dat niet vooroordelen en concurrentie, maar wel hetgeen mensen binnen de studentenbeweging verbindt de drijfveer zal zijn.

Ann Melis

Sociale Raad (5)

Vrijdag diende de Vlaamse Technische Kring (VTK) een kollektieve motie van wantrouwen in tegen de Alma-vertegenwoordigers. Omdat ze dachten dat er met deze fractie dit jaar in Leuca niets meer bereikt kon worden. En omdat ze het goed voor hadden met de studentenbeweging.

Het resultaat van hun radikale ingreep is intussen bekend: Sociale Raad (Sora) is niet meer. Ik wil hier niet ingaan op de persoonlijke vetes en bedenkelijke motieven die in het spel zijn. Ik behoor immers zelf tot de 'gedesavoeëerden'. Maar ik wil even wijzen op de 'dienst' die men de studentenbeweging en de democratisering van het onderwijs heeft bewezen.

Volgende woensdag wordt op de Raad van Beheer (RvB) van Leuca het huishoudelijk reglement gestemd. Zonder studenten (en zonder de ruggesteun van acties) erbij, komt dat neer op de uitholling of afschaffing van de stuurgroep Alma, waarin studenten net als personeel één derde van de stemmen hebben. Met slechts twee op zeven studenten in de RvB, wordt de sociale doelstelling van Leuca helemaal een lege doos.

Ook op Acco valt de democratiseringstem weg. De leden van de RvB van Acco zullen volgende week hun begroting zonder studentenvertegenwoordigers bespreken. Ook de geplande doorlichting en verbetering van de kursdienst staat nu op de helling. Om maar te zwijgen over de nakende beslissing over de vestigingen in Heverlee, Antwerpen en Kortrijk.

Idem voor de Raad voor Studentenvoorzieningen, de centrale geldpot van de medische dienst, de sociale dienst, de jobdienst, de juridische dienst, het psychoteraapeutisch centrum, huisvestingsdienst en residentiebeheer... In volle besparingswoede dreigt de studentenvisie op prioriteiten en pistes binnen de sociale sektor niet meer mee te spreken. Ook de fundamentele discussie om al dan niet binnen de sektor ook niet-betoelagde studentenkamers aan te bieden — aan marktprijs dus — zal zonder studenten gevoerd worden.

Proficiat VTK! Proficiat VRG! Proficiat Politika! Proficiat Ekonomika! Zonder geloofwaardige visie op democratisering en zonder dossierkennis zullen jullie evenmin als wij nu nog iets kunnen bereiken op Leuca, noch op Acco, Velo of RvS. Nochtans maakten de kringen die vrijdag de motie steunden, zich zorgen om de studentenbeweging. Hopelijk dringt nu zo langzamerhand door dat ze zouden moeten wakker liggen van de falende democratisering van het onderwijs. Laat het kollektief ontslag hiertoe een aanzet wezen.

Nele Spaas, ex-Alma, ex-RvS, kringvertegenwoordiger NFK

vervolg op p. 14

Sociale Raad (6)

De verpakkingindustrie neemt nu ook de studentenvertegenwoordiging over.

Dat mensen steeds meer afgerekend worden op de vorm van hun 'verschijning' is reeds langer een aangeklaagd zeer binnen de meer idealistische (misschien wel naïeve) takken van de bevolking. Dat dit nu ook gebeurt bij de studentenvertegenwoordiging is mij echter volledig nieuw. Afgelopen vrijdag werden door toedoen van enkele kringen drie mensen gefnuikt omwille van vormver-eisten waaraan zij 'zozegd' niet voldeden. Zij werden niet enkel gefnuikt, maar werden ook nog uit hun ambt als bestuurder van LeUCA ontslagen. Persoonlijk dacht ik dat ik na zes jaar studentenvertegenwoordiging (drie jaar KHLeuven en drie jaar KU Leuven) wel alle discussies minstens twee maal had meegemaakt, maar 'gelukkig' is er toch nog evolutie in de onderwerpen. Jammer genoeg staat mij de richting van deze evolutie allerminst aan. Mensen die tot ontslag gedwongen worden omdat 'ze te principieel aan het standpunt van Sora vasthouden' en 'niet geneigd zijn om compromissen te sluiten' was voor mij toch de druppel die de emmer deed overlopen. Ik meen dan ook dat ik mijn vertegenwoordigersfunctie als beheerder van Acco cv niet langer kan waarnemen in naam van de Leuvense studenten aangezien ik mij niet meer achter de beslissingen kan scharen die door de verenigde kringen genomen werden. Ik wens van ganser harte dat er nu een ernstig moment van herbronning wordt ingelast en misschien is er na deze hopelijk verfrissende duik in het ijskoude water weer meer ruimte om dialoog mogelijk

te maken en kunnen we hopelijk opnieuw 'de student' vertegenwoordigen.

Als slotopmerking moet me toch van het hart dat een motie indienen tegen een voltallige fractie wegens vormvoorwaarden volgens mij niet de meest geschikte 'vorm' is om aan het eventuele probleem een oplossing te bieden. Maar misschien is dit opinies-tukje in Veto dat ook niet, aangezien ik in de 'wandelgangen' vernam dat Veto in dit dossier ook geen onbeschreven blad is. Hier valt nog veel over te vertellen, maar dat leest u ongetwijfeld in de andere opiniestukken.

Davy Mellemans, ex-studentenvertegenwoordiger, ex-bestuurder Acco cv

Sociale Raad (7)

Het is gebeurd. De reeds lang aanslepende diskrepantie tussen mensen die zich voltijds of kwasi voltijds inzetten voor de demokratisering van onderwijs en maatschappij en de kringvertegenwoordigers die gelegitimeerd zijn om het beleid te bepalen is tot een uitbarsting gekomen. Aangezien de gieren van de pers er al zijn opgesprongen is er geen reden om het gebeurde nogmaals uit de doeken te doen. Behalve dan het feit dat ik niemand beschuldig of zelfs iets kwalijk neem. Wat er ook gebeurd is, het is een symptoom dat zaken naar boven heeft gebracht en een discussie heeft opgestart die al langer gevoerd had moeten worden. Ik beschouw het gebeuren in de eerste plaats dan ook niet als een crisis, maar als een unieke gelegenheid om een antwoord te vinden op een aantal fundamentele vragen. De vragen zijn voor mij dus niet, wie heeft wat bedisseld en met

wie, maar of het nog mogelijk is een studentenbeweging te laten draaien rond de idealen van de demokratisering, of het nog mogelijk is de kringen daar actief in te doen participeren zoals bij de oprichting van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) de bedoeling was en of er structureel iets kan veranderen om deze bedoeling beter tot haar recht te doen komen. Wat ook het resultaat is van dit debat, de conclusies ervan zullen voor mij richtinggevend zijn over hoe ik mij in de toekomst zal inzetten voor het doel van de studentenbeweging. Maar ik zal het hoe dan ook blijven doen, in welke vorm dan ook. Want zolang er studenten zijn voor wie de meest elementaire behoeften als voeding en huisvesting geen evidentie zijn omwille van financiële of andere drempels en zolang er, erger nog, mensen zijn die om dezelfde redenen niet eens student kunnen zijn, behoud ik mezelf niet het recht toe me met iets anders bezig te houden. Ik hoop van anderen hetzelfde.

Jorn Peeters, voorzitter Sociale Raad, ontslagnemend uit alle medebeheersfuncties die hier aan vast hangen in afwachting van de herrijzende phoenix.

Sociale Raad (8)

Vrijdag diende de Vlaamse Technische Kring (VTK) een kollektieve motie van wantrouwen in tegen de Alma-vertegenwoordigers. Omdat ze dachten dat er met deze fractie dit jaar in Leuca niets meer bereikt kon worden. En omdat ze het goed voor hadden met de studentenbeweging.

Het resultaat van hun radicale ingreep is intussen bekend: Sociale Raad (Sora) is niet meer. Ik wil hier niet ingaan op de persoonlijke vetes en bedenkelijke motieven die in het spel zijn. Ik behoor immers zelf tot de 'gedesavoeerden'. Maar ik wil even wijzen op de 'dienst' die men de studentenbeweging en de demokratisering van het onderwijs heeft bewezen.

Volgende woensdag wordt op de Raad van Beheer (RvB) van Leuca het huishoudelijk reglement gestemd. Zonder studenten (en zonder de ruggesteun van acties) erbij, komt dat neer op de uitholling of afschaffing van de stuurgroep Alma, waarin studenten net als personeel één derde van de stemmen hebben. Met slechts twee op zeven studenten in de RvB, wordt de sociale doelstelling van Leuca helemaal een lege doos.

Ook op Acco valt de demokratiseringstem weg. De leden van de RvB van Acco zullen volgende week hun begroting zonder studentenvertegenwoordigers bespreken. Ook de geplande doorlichting en verbetering van de kursdienst staat nu op de helling. Om maar te zwijgen over de nakende beslissing over de vestigingen in Heverlee, Antwerpen en Kortrijk.

Idem voor de Raad voor Studentenvoorzeningen, de centrale geldpot van de medische dienst, de sociale dienst, de jobdienst, de juridische dienst, het psychologisch centrum, huisvestingsdienst en residentie-beheer... In volle besparingswoede dreigt de studentenvisie op prioriteiten en pistes binnen de sociale sector niet meer mee te spreken. Ook de fundamentele discussie om al dan niet binnen de sector ook niet-betoelagde studentenkamers aan te bieden — aan marktprijs dus — zal zonder studenten gevoerd worden.

Proficiat VTK! Proficiat VRG! Proficiat Politika! Proficiat Ekonomika! Zonder geloofwaardige visie op demokratisering en zonder dossierkennis zullen jullie evenmin als wij nu nog iets kunnen bereiken op Leuca, noch op Acco, Velo of RvS. Nochtans maakten de kringen die vrijdag de motie steunden, zich zorgen om de studentenbeweging. Hopelijk dringt nu zo langzamerhand door dat ze zouden moeten wakker liggen van de falende demokratisering van het onderwijs. Laat het kollektief ontslag hiertoe een aanzet wezen.

Nele Spaas, ex-Alma, ex-RvS, kringvertegenwoordiger NFK

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 27
Nummer 18
5 februari 2001.

Ver. uitg.: Loes Geuens
Hoofredactie: Marie-Anne Dedeurwaerdere
Redaktiesekretaris: Loes Geuens

Redactie: Kristof D'Exelle, Caroline Leysen, Jeroen Op de Beeck, Steven Van den Eede, Heidi Van Hout, Matthieu Van Steenkiste

Doka: Sam Algoet, Ellen Claes, Miek Stevens

Medewerkers: Nikolas Cloet, Pieter d'Hoine, Bert Depestel, Filip De Keukeleere, Sebastiaan Deryckere, Joost De Wyn-gaert, Thomas Leys, Peter Mangelschots, Els Silvrants, Stijn Tormans, Kris Van den Broeck, Nathalie Van Leuven, Tijn Vanneste

Lay-out en vormgeving: Peter Bulckens, Nikolas Cloet, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Kristof D'Exelle, Pieter d'Hoine, Filip De Keukeleere, Joost De Wyn-gaert, Loes Geuens, Gudrun Labiau, Kathleen Raskin, Wim Raeymakers, Els Silvrants, Heleen Tops, Steven Van Dessel, Heidi Van Hout, Nathalie Van Leuven, Matthieu Van Steenkiste

Dtp: Dirk Bernard, Peter Bulckens, Loes Geuens, Steven Van Dessel, Heidi Van Hout

Cartoon: Jan Op de Beeck

Spelling: Marie-Anne Dedeurwaerdere
Eindredactie: Marie-Anne Dedeurwaerdere, Els Silvrants
Assistentie eindredactie: Loes Geuens, Peter Mangelschots

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
 Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Kempenland (Herentals)

Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
 Studenten: 250fr/6,20 €; niet-studenten: 350fr/8,68 €; buitenland: 700fr/17,35 €; steun vanaf 1000fr/24,79 €; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

G	O	Y	A		F	L	E	G	M	A
A	P	A	R	T		I	E	R	E	N
B	A	R	K	A	S		R	A	N	K
B	A	D		V	O	D		V	E	E
E	L		G	E	M	A	L	I	N	
R		D	A	R		G	E	N		B
	B	O	S	N	I	M	F		P	O
R	E	M		E	V	A		W	A	S
O	L	I	M		O	R	K	E	S	T
T	E	N	O	R		S	A	L	T	O
S	T	O	K	E	R		S	P	A	N

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontaal — 1 Sieraad in staatsbezit 2 Dunne twijg — Hoekzuil 3 Slang 4 Muzieknoet — Bijzonder aantrekkelijk — Familielid 5 Vrouwelijk dier — Loot — Onherbergzaam 6 Roeispaan — Wild zwijn 7 Schaakterm — Meisjesnaam — Spits baardje 8 Voegwoord — Primitief wapen — Voertuig 9 Kunstmatige springbron 10 Lumbago, lendeschot — Uitknijpbaar buisje 11 Besmettelijk.

Vertikaal — 1 Ongewenste vrouw — Eetgelegenheid voor studenten 2 Dwarsmast — Despoot — Familielid 3 Gewicht — Energie, geestkracht — Europeaan 4 Kleur — Braaksel 5 Duits wiskundige 6 Aziatische staat — Begrip 7 Ontspannen verhouding tussen mogendheden 8 Touwwerk aan boord — Opgravingsterrein 9 Loot — Vrucht — Sijfer 10 Buitenaards wezen — Bijbelse vrouw — Insekt 11 Hongaars komponist — Smal vaarwater.

Door Filip De Keukeleere

“Klein-kunst, zo’n kneuterige term”

Boven het Leuvense Ladeuzeplein hangt een grauwe wolkenmassa. Veto zoekt troost bij een hete tas koffie in het kafee op de hoek. Wanneer Zjef Vanuytsel binnenkomt lijkt het even alsof de tijd in het kleine kafee is blijven stilstaan.

De zwaar zwoegende kachel, de oude spiegels aan de muren, de Franse chansons op de achtergrond en de oude mijmerende vrouw in de hoek lijken zo uit het Vlaanderen van de jonge Zjef Vanuytsel geplukt. De imposante kleinkunstenaar schuift bij aan ons tafeltje. Tijd voor een gezellige babbel over Jacques Brel, de vergankelijkheid van succes en de schone dingen des levens.

Zjef Vanuytsel oogstte in de jaren zeventig een reeks kleine triomfen met nummers als *Houten Kop* en *Hop Marlène*. Anno 1970 verscheen zijn debuutplaat *De Zotte Morgen*. Het kleinnood kreeg ter hoogte van de Vlaamse polders een flinke portie eeuwigheidswaarde en ging maar liefst honderduizend keer over de toonbank. Begin de jaren tachtig begon de interesse voor Zjef’s muziek echter te tanen. De bard hing zijn gitaar aan de wilgen en keerde terug naar zijn oude stiel: de architectuur. Vorige donderdag gaf hij in de Minnepoort — na jaren van afwezigheid op de bühne — een overtuigend konsert voor een wild entoesiast studentenpubliek weg. “Ik was wel een beetje zenuwachtig” gniffelt Vanuytsel een dag later. “Je weet nooit hoe een jong publiek zal reageren op zo’n oude knar als ik. Maar het is allemaal geweldig meegevallen.”

WARMTE

Muziek was niet Vanuytsel’s eerste grote liefde. “Architectuur zat altijd al in mijn lijf. Na het middelbaar had ik nogal wat keuzemogelijkheden. Ik speelde eerst met de idee om Germaanse of Geschiedenis te gaan studeren, maar omdat ik zo graag tekende, koos ik uiteindelijk voor architectuur. Uit oriëntatieproeven bleek bovendien dat ik over een enorm ruimtelijk inzicht beschikte.”

“Al in de humaniora experimenteerde ik regelmatig met muziek. Ik had een gitaar gekregen en ook voordracht lag me wel. In het prille begin schreef ik voornamelijk parodieën op bestaande nummers. Op mijn zestiende leerde ik Jaap Fisher en Jacques Brel kennen, en zag ik op een klein zwartwit tv’tje The Beatles wonderbaarlijke dingen doen. Ik voelde de warmte van hun muziek. Dat heeft mij gestimuleerd om zelf liedjes te gaan schrijven.”

“Tijdens mijn studies architectuur is die passie voor muziek helemaal opengebloeid. Ik herinner me nog dat ik in die periode deelnam aan een soort songfestival in Leuven. Ik bracht er een grappig, zelf geschreven nummerje over de flikken. Dat nummer sloeg aan en ik haalde er de eerste prijs. Naar aanleiding daarvan vroeg wijlen Jan Geysen (oud-programmadirekteur van de VRT en omroep Brabant, st/es) of ik een bandje wilde maken met daarop alle nummers van die avond. Toen heb ik mijn eerste kontrakt getekend. Tja, je zou kunnen zeggen dat het voor mij allemaal hier in Leuven is begonnen.”

De jaren zeventig vormden zonder enige twijfel een keerpunt voor het Vlaamse lied. Al dan niet onder invloed van een hele kultus singer-songwriters aan de overkant van de Grote Plas, gingen ook de Vlaamse muzikanten op zoek naar steeds diepgaandere teksten die het ‘Ik hou van jou’-gehal-

te’ in grote mate overstegen. De kleinkunstenaars kozen consequent voor het Nederlands, iets waar de Vlaamsnationalistische beweging gretig op in pikte. Zjef Vanuytsel: “Het was echt een wonderlijke tijd, al wordt die nu wel wat geromantiseerd. Ik vond het vanzelfsprekend dat ik in het Nederlands zong. Ik wou teksten die iets vertelden, en ook muzikaal mooi klonken. Dat was niet altijd even evident want er was niets in het Nederlandse taalgebied waar ik echt kon op terugvallen. In de generatie voor mij had je figuren als Armand Preud’homme (de komponist van oude vlaamsche volksliederen als ‘Op de Purperen Heide’, es/st) en Kor van der Goten maar wat zij brachten was vrij vaag en romantisch. Ik wou het over concrete dingen hebben, meer tekstuele betrokkenheid tonen dan de gemiddelde Vlaamse sjarmezanger die nooit verder kwam dan ‘ik hou van jou’ en ‘ik blijf je altijd trouw’. Dat was niet altijd even makkelijk, want het Nederlands bevat nu eenmaal veel

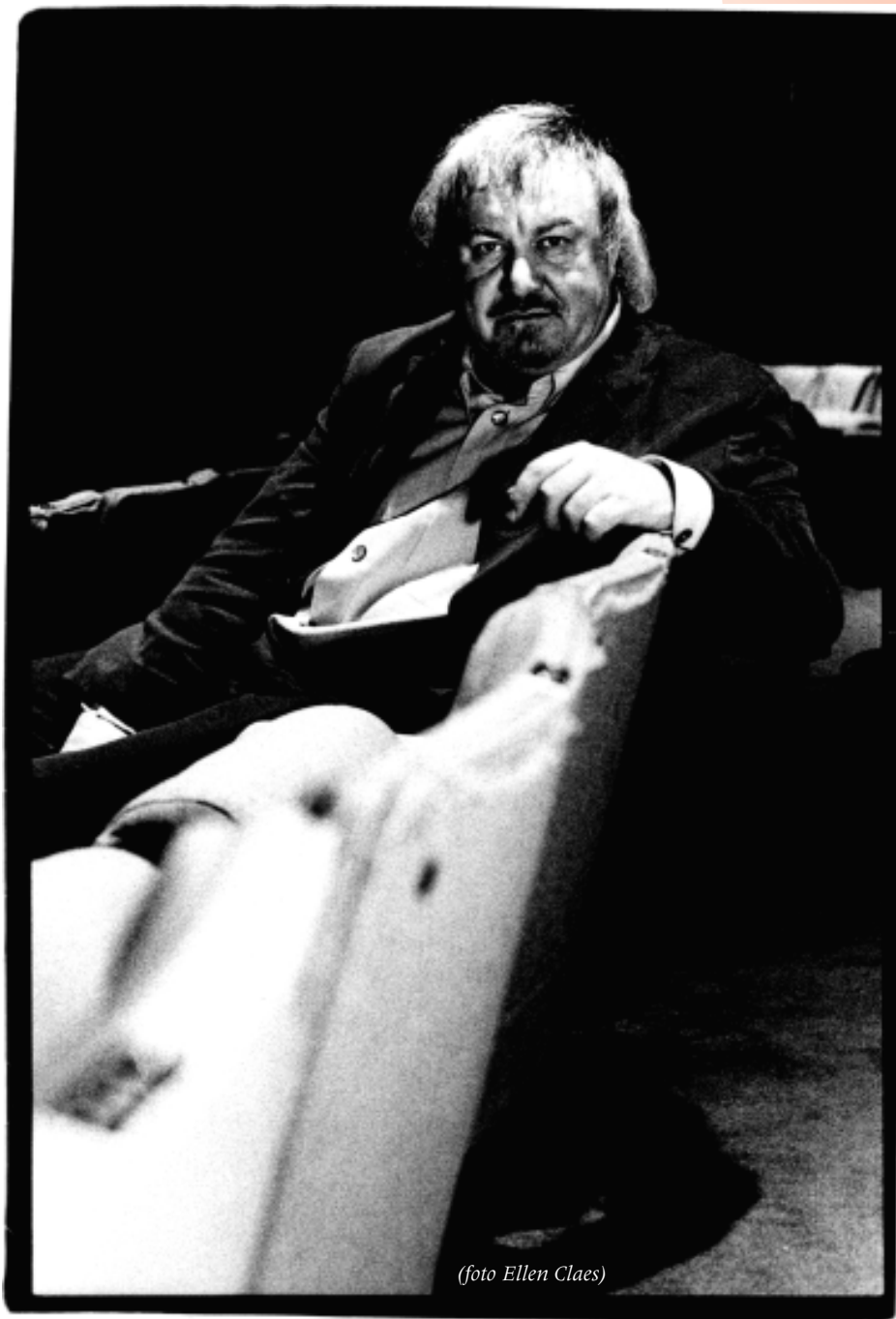
medeklinkers en als je die niet uitspreekt dan ben je gewoon onverstaanbaar. Als je met het Nederlands werkt moet je echt naar woorden zoeken die gezongen kunnen worden. Voor mij was het dus belangrijk dat ik mijn emoties in mijn eigen taal kon uiten. Vlaamsnationalistische sympathieën moet je daar niet achter zoeken, dat interesseerde mij allemaal niet.”

“Ook muzikaal hadden we weinig om op verder te bouwen, behalve volksmuziekjes dan. In Amerika ontstond de singer-songwriterstraditie, maar de jaren zeventig waren al ver gevorderd toen we er hier iets van opvingen. Tja, het was een echte pionierstijd, en met vallen en opstaan ontstond ook hier in Vlaanderen een echte, vernieuwende muziekscène, waar het huidige Nederlandstalige lied nog steeds op kan verderbouwen.”

Na jaren de Vlaamse parochiezalen te hebben afgedweild, trok Vanuytsel zich hebben jaren tachtig terug in de anonimiteit. “Dat kwam door een samenloop van omstandigheden. De hele Vlaamse muziekwereld zat begin jaren tachtig in een diep dal. De belangstelling voor het Nederlandstalige

«Jonge mensen staan opnieuw neutraal tegenover onze generatie, ze hebben geen oogkleppen meer en erkennen net daardoor de kwaliteiten van veel van die nummers»

lied begon te slabakken, het publiek begon af te haken en ook de media had geen interesse meer. Anderzijds begon het me ook allemaal minder te interesseren. In die periode begon ik als architect steeds meer en meer werk te krijgen en ik kon ook moeilijk zeggen: ‘nee, ik kan morgen niet naar de werf komen, want ik moet gaan optreden.’ Ik vond toendertijd ook dat je in

(foto Ellen Claes)

Vlaanderen waardiger oud kon worden als architect dan als zanger.” Verloochent Vanuytsel zijn vroegere idealen niet door huizen te tekenen voor de rijke luitjes die hij in de song ‘High Society’ nog zo scherp hekelde? “Nee, helemaal niet, want ik teken eigenlijk voornamelijk uit idealisme, vooral voor mensen die voor een schappelijke prijs een huis willen.” Met de jaren kwam de liefde voor de muziek echter terug opborrelen. “Twee jaar geleden rijpte het plan om zo af en toe terug op te treden. Niet om successen te halen — die heb ik al genoeg gehad — maar gewoon, omdat ik er terug goesting in heb.”

KNEUTERIG

De oude zanger moet glimlachen als ik hem vertel dat zijn muziek wel eens wordt gedraaid in fakbars of op studentenkotens. “Jonge mensen staan opnieuw neutraal tegenover onze generatie, ze hebben geen oogkleppen meer en erkennen net daardoor de kwaliteiten van veel van die nummers. Er is een periode geweest dat dat niet zo was. Begin jaren tachtig was de muziek die ik maakte absoluut niet hip. Alle muziek met een akoestische gitaar werd toen minachtend ‘kleinkunst’ genoemd. Alleen het woord al: klein-kunst, zo’n kneuterige term. Al moet ik toegeven dat

er echt wel slechte dingen bijzaten. Iedereen die vijf akkoorden kon spelen, speelde toen ‘kleinkunst’. Veel van die gasten straalden ook zo’n parochiaal sfeertje uit. Maar de tijd heeft de goede dingen gefilterd en daar wordt nu op verder gebouwd. Dat vind ik fantastisch. Niet iedereen van mijn generatie heeft schitterende nummers gemaakt, maar de meeste grote namen hebben toch dingen

gedaan die de tand des tijds kunnen doorstaan.” En de huidige generatie? “Tja, ik vang soms ook wel eens iets van die TNT- en Big Brother-toestanden op. Dat is pijnlijk natuurlijk, maar ja, dat soort flauwekul is er altijd geweest en zal er ook altijd zijn. Ik vind het zinvoller om tijd te besteden aan muziek die wel de moeite waard is. Muziek van Stijn Meuris bijvoorbeeld, of van Luc De Vos. Maar ook mensen als Wannes van de Velde of Raymond van het Groenewoud blijf ik echte wereldklasse vinden.”

DERTIG

Blijft de vaststelling dat nog maar weinig jonge mensen in het Nederlands zingen — Meuris en De Vos zijn tenslotte ook al een eind in de dertig. Vanuytsel: “Dat is wel waar. Ik vind het spijtig dat zo weinig jongeren in hun moedertaal zingen. Anderzijds begrijp ik het ook wel. De meeste jongeren dromen ervan om internationaal door te breken en in het Nederlands is dat natuurlijk nogal moeilijk. Door bladen als Humo worden jongeren in de waan gelaten dat ze ook internationaal iets kunnen betekenen. Maar daar geloof ik eerlijk gezegd niet echt in. Kijk naar een groep als dEUS, die hebben getoerd in Amerika en hebben hun toernee uiteindelijk zelf moeten bekostigen. Zonder dat het allemaal veel heeft uitgehaald. ‘t Is allemaal een industrie, hé.

Ik vind dat die grote rockartiesten ook steeds meer multinationals zijn geworden. Mick Jagger of David Bowie, die onderzoeken de markt en zeggen dan: ‘nu gaan we dat eens doen’. Maar vanuit België zoiets bereiken? Ik zeg niet dat het niet kan, maar het is wel verschrikkelijk moeilijk. Wat mij ook stoort is dat de media die angelsaksische rockattitude promoot als absoluut zaligmakend. Zo van: ‘dat is trendy, dat is de enige juiste manier van leven’. Als men het over Nederlandstalige muziek heeft, dan klinkt meteen de ondertoon *het zal wel minderwaardig zijn* door.”

“Natuurlijk is er goede rock, maar je moet dat niet op een pedestal zetten. Veel van die Engelstalige teksten zijn — als je ze zou vertalen — zelfs ronduit belachelijk. Die artiesten komen ook naar hier met een hele *machinerie* achter zich. Laat die mensen spelen in een klein zaaltje met een paar spots erop en kijk dan wat ze waard zijn. Pas op hé, het kan mooi zijn, teater kan ook mooi zijn. Maar daarom vind ik Nederlandstalige muziek nog niet per definitie minderwaardig.”

“Of ik ooit zelf heb overwogen om in het Engels te zingen? Nee, ik vind gewoon dat het Nederlands beter bij mij past, ik zou mij ook niet zo goed kunnen uitdrukken in het Engels als in het Nederlands. Als ik Engels zou kunnen zingen — zoals Brel in zijn Parijs kon zingen — tja, dan misschien. Ik moet toegeven dat het Nederlands je mogelijkheden enorm beperkt. Je kunt hier maximaal dertig keer optreden en dan is het gedaan. Dat is de beperking van het taalgebied: je moet je aanpassen, zowel geestelijk als materieel. Petit pays, petit esprit. Als je in een enorme staat als Californië woont, dan gaat je geest ook meer open. Dan durf je ook meer uitspreken.”

**Stijn Tormans
Els Silvrants**